Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach

BIBLIOGRAFIA

Zbigniew Herbert

Kielce 2018

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka
w Kielcach

Zbigniew Herbert

materiały pomocnicze dla nauczycieli w zbiorach Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach
(bibliografia)

Wybór i opracowanie
Katarzyna Garbuzik

Kielce 2018

Korekta
Marta Boszczyk

Redakcja techniczna
opracowanie graficzne i skład komputerowy
Robert Kardas

Projekt okładki
Edyta Grabowska

ISBN 978-83-60666-56-2

©Copyright by Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach

Wydawca: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach
ul. Jana Pawła II 5, 25-025 Kielce
e-mail: biblioteka@pbw.kielce.pl
www.pbw.kielce.pl

Spis treści

Wstęp 5
I. Wokół poety i twórczości 7
Wydawnictwa zwarte 7
Wydawnictwa ciągłe 13
II. Wokół utworów 17
Wydawnictwa zwarte 17
Wydawnictwa ciągłe 25
III. Scenariusze lekcji 35
Wydawnictwa zwarte 35
Wydawnictwa ciągłe 48

Wstęp

W związku z przypadającą 28 lipca 2018 roku dwudziestą rocznicą śmierci Zbigniewa Herberta, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, uznając ogrom Jego zasług dla rodzimej literatury, postanowił uczcić pamięć twórcy poprzez ogłoszenie roku 2018 Rokiem Zbigniewa Herberta.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach, pragnąc przyłączyć się do tych obchodów, zorganizowała spotkanie z Andrzejem Franaszkiem – autorem najnowszej biografii poety. Niniejsza bibliografia towarzyszy właśnie temu wydarzeniu. Zestawienie opiera się na źródłach dostępnych w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach i przeznaczona jest przede wszystkim dla nauczycieli szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. Zawiera materiały pomocnicze dotyczące życia i twórczości Zbigniewa Herberta, prezentowane w ciągu alfabetycznym, wśród których znajdują się: źródła dotyczące sylwetki autora i charakteryzujące całościowo jego twórczość, analizy i interpretacje poszczególnych utworów oraz scenariusze lekcji wraz z materiałami repertuarowymi. Wszystkie zagadnienia zostały podzielone ze względu na rodzaj źródeł, z których pochodzą, tj. wydawnictwa zwarte i wydawnictwa ciągłe.

Mam nadzieję, iż niniejsza bibliografia stanowić będzie rzeczywistą pomoc dla nauczycieli, ułatwi im pracę, jak również pozwoli

merytorycznie przygotować się do zajęć lekcyjnych oraz stanie się źródłem inspiracji, aby zaciekawić uczniów twórczością Zbigniewa Herberta.

I. Wokół poety i twórczości

Wydawnictwa zwarte

1. Adamowska, Joanna : Różewicz i Herbert : aksjologiczne aspekty twórczości. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas”, 2012. – 388 s. ; 24 cm

2. Barańczak, Stanisław : Etyka i poetyka. – Kraków : „Znak”, 2009. – 404, [4] s. ; 22 cm
   Zawiera charakterystykę tomu *Pan Cogito* Zbigniewa Herberta, rozdział: o czym myśli *Pan Cogito* (S. 239-[247]).

3. Barańczak, Stanisław : Przed i po : szkice o poezji krajowej przełomu lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych. – Londyn : „Aneks”, 1988. – 172 s. ; 22 cm
   Zawiera charakterystykę twórczości Zbigniewa Herberta (S. [122]-127).

4. Barańczak, Stanisław : Uciekinier z Utopii : o poezji Zbigniewa Herberta. – [Wyd. 2 (pierwsze krajowe)]. – Wrocław : Towarzystwo Przyjaciół Polonistyki Wrocławskiej, 1994. – 251, [1] s. ; 20 cm

5. Biała, Alina : „Sztuka z fantazji i kamienia” : Zbigniewa Herberta widzenie architektury. W: Teksty i konteksty w tradycji i współ-

czesności edukacji polonistycznej : język – literatura – sztuka / pod red. Zofii Ożóg-Winiarskiej. – Kielce : Oficyna Wydawnicza Marka, 2012. – S. 20-38
Prezentuje sposób widzenia architektury przez Zbigniewa Herberta na podstawie jego twórczości.

6. Biedrzycki, Krzysztof : Wariacje metafizyczne : szkice i recenzje o poezji, prozie i filmie. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas", cop. 2007. – 442, [2] s. ; 21 cm
Zawiera charakterystykę twórczości Zbigniewa Herberta, rozdziały: Herbert, czyli problem (S. [87]-92); ...Bez zmartwychwstania (S. [93]-103), Pejzaż holenderski (S. [104]-109); Miasta. o trzech poematach: Czesława Miłosza, Zbigniewa Herberta i Adama Zagajewskiego (S. [133]-148).

7. Bikont Anna, Szczęsna Joanna : Lawina i kamienie : pisarze wobec komunizmu. – Warszawa : Prószyński i S-ka , 2006. – 583, [1] s. : fot. ; 26 cm
Zawiera m.in. informacje o życiu i twórczości Zbigniewa Herberta.

8. Brzozowski, Jacek : Antyk Herberta. W: Topika antyczna w literaturze polskiej XX wieku : studia / pod red. Aliny Brodzkiej i Elżbiety Sarnowskiej-Temeriusz ; Polska Akademia Nauk. Instytut Badań Literackich. – Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1992. – S. [89]-108
Dotyczy motywów antycznych w twórczości Zbigniewa Herberta.

9. Czapliński, Przemysław : Ślady przełomu : o prozie polskiej 1976-1996. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1997. – 265, [3] s. ; 20 cm
Zawiera m.in. charakterystykę twórczości Zbigniewa Herberta.

10. Detka, Janusz : Wiersze polskiej „odwilży" (1953-1957). – Kielce : Wydawnictwo Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego, 2010. – 254 s. ; 24 cm
Odwołuje się do twórczości Zbigniewa Herberta z lat 1953-1957.

11. Dybciak, Krzysztof : Poezje – pokolenia – światopoglądy : Miłosz i Herbert. W: Polska liryka religijna / red. Stefan Sawicki,

Piotr Nowaczyński. – Lublin : Katolicki Uniwersytet Lubelski, 1983. – S. [541]-568
Zawiera charakterystykę twórczości Czesława Miłosza i Zbigniewa Herberta.

12. Falkowski Stanisław, Stępień Paweł : Ciężkie norwidy : czyli subiektywny przewodnik po literaturze polskiej. – Warszawa : Świat Książki – Bertelsmann Media, 2009. – 704 s., [60] s. tabl. (w tym kolor.) : il. ; 25 cm
Zawiera charakterystykę twórczości Zbigniewa Herberta, rozdział: Uczeń rzeki. o wierszu Do rzeki Zbigniewa Herberta (S. 617-631).

13. Fiut, Aleksander : Dwa spojrzenia na antyk: Kawafis i Herbert. W: Stare i nowe w literaturze najnowszej : z problemów literatury polskiej po 1945 roku : materiały z sesji naukowej, Prądocin koło Bydgoszczy 7-9 maja 1996 / pod red. Lidii Wiśniewskiej. – Bydgoszcz : Studio F : „Homini", 1996. – S. 48-65

14. Fiut, Aleksander : Język wiary i niewiary : religijne konteksty poezji Zbigniewa Herberta. W: Lektury polonistyczne : literatura współczesna. T. 1 / pod red. Ryszarda Nycza i Jerzego Jarzębskiego. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas", 1997. – S. 223-236

15. Franaszek, Andrzej : Ciemne źródło : (o twórczości Zbigniewa Herberta). – Londyn : „Puls", 1998. – 246, [2] s. ; 20 cm

16. Franaszek, Andrzej : Herbert : biografia. [T. 1, Niepokój]. – Kraków : Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak", cop. 2018. – 860, [32] s. ; 24 cm

17. Franaszek, Andrzej : Herbert : biografia. [T. 2, Pan Cogito]. – Kraków : Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak", cop. 2018. – 958, [32] s. ; 24 cm

18. Grodzki, Bogusław : Złorzeczenia Tersytesa : o pewnym wątku w późnej twórczości Zbigniewa Herberta. W: Dojrzewanie do pełni życia : starość w literaturze polskiej i obcej / red. Stefan

Kruk, Elżbieta Flis-Czerniak. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2006. – S. [511]-534

19. Kaliszewski, Andrzej : Gry pana Cogito. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1982. – 242, [2] s. ; 21 cm

20. Kornhauser, Julian : Uśmiech Sfinksa : o poezji Zbigniewa Herberta. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2001. – 163, [1] s. ; 20 cm

21. Kram, Jerzy : Oddam wszystkie przenośnie za jeden wyraz : (Różewicz – Herbert – Szymborska – Białoszewski). W: Wybrane zagadnienia literatury współczesnej w nauczaniu języka polskiego / pod redakcją Elżbiety Mikoś i Stanisława Rzęsikowskiego. – Kraków : Instytut Kształcenia Nauczycieli im. Wł. Spasowskiego. Oddział Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie, 1984. – S. 29-72
Zawiera charakterystykę twórczości Tadeusza Różewicza, Zbigniewa Herberta, Wisławy Szymborskiej i Mirona Białoszewskiego.

22. Łukasiewicz, Jacek : Herbert. – Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 2001. – 260 s. : il. (gł. kolor.) ; 20 cm

23. Maciąg, Włodzimierz : Literatura Polski Ludowej : 1944-1964. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1973. – 561, [3] s. ; 19 cm
Zawiera m.in. notę biograficzną Zbigniewa Herberta wraz z charakterystyką twórczości (S. 256-261).

24. Maciąg, Włodzimierz : O poezji Zbigniewa Herberta. – Wrocław ; Kraków [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1986. – 68, [3] s. ; 18 cm

25. Masłoń, Krzysztof : Nie uciec nam od losu. – Warszawa : Prószyński i S-ka, 2006. – 221 s. ; 21 cm
Zawiera rozmowę z Joanna Siedlecką, autorką biografii Zbigniewa Herberta pt. *Pan od poezji* (S. 150-159).

26. Matuszewski, Ryszard : Olśnienia i świadectwa : od Leśmiana do Barańczaka. – Warszawa : „Graf-Punkt", 1995. – 220 s. ; 24 cm
Zawiera m.in. charakterystykę twórczości Zbigniewa Herberta, rozdział: Pan Cogito walczy z potworem, czyli potęga smaku (S. 167-172).

27. Nasiłowska, Anna : Zbigniew Herbert: Pan Cogito ma kłopoty. W: Sporne postaci polskiej literatury współczesnej : kontynuacje / pod red. Aliny Brodzkiej i Lidii Burskiej ; Instytut Badań Literackich PAN. – Warszawa : Instytut Badań Literackich PAN, 1996. – S. [23]-40
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta.

28. Obraz literatury w komunikacji społecznej po roku '89 / pod red. Andrzeja Wernera i Tomasza Żukowskiego. – Warszawa : Instytut Badań Literackich PAN. Wydawnictwo : Stowarzyszenie Pro Cultura Litteraria, 2013. – 483 s. ; 21 cm
Zawiera m.in. informacje o twórczości Zbigniewa Herberta.

29. Od Herberta do Herberta : nagroda *Wiadomości* 1958-1990 / opracowanie i przedmowa Stefania Kossowska ; postscriptum Tadeusz Nowakowski. – Londyn : Polska Fundacja Kulturowa, 1993. – 423 s. : il. ; 22 cm
Zawiera m.in. informacje o Zbigniewie Herbercie, który został laureatem nagrody *Wiadomości* w 1991 r.

30. Potęga smaku [Film] : Zbigniew Herbert. Kaseta 1 / scen. Adam Pawłowicz ; koncepcja i oprac. red. Bożena Matejek, Barbara Puszczewicz. – Warszawa : Telewizja Polska SA : Ministerstwo Edukacji Narodowej, 1997. – 1 kas. wiz. (90 min.) : dźw., kolor., 12 mm – (Powszechna Wideoteka Edukacyjna)

31. Potęga smaku [Film] : Zbigniew Herbert. Kaseta 2 / scen. Adam Pawłowicz ; koncepcja i oprac. red. Bożena Matejek, Barbara Puszczewicz. – Warszawa : Telewizja Polska SA : Ministerstwo Edukacji Narodowej, 1997. – 1 kas. wiz. (90 min.) : dźw., kolor., 12 mm. – (Powszechna Wideoteka Edukacyjna)

32. Siedlecka, Joanna : Pan od poezji : o Zbigniewie Herbercie. – Warszawa : Prószyński i S-ka, 2002. – 424, [1] s. : portr., fot. ; 25 cm

33. Skrendo, Andrzej : Uwagi z oddali : o tomie *Hermes, pies i gwiazda* Zbigniewa Herberta. W: Interpretować dalej : najważniejsze polskie książki poetyckie lat 1945-1989 / red. Anna Kałuża, Alina Świeściak. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas", cop. 2011. – S. [81]-96
Zawiera charakterystykę tomu *Hermes, pies i gwiazda* Zbigniewa Herberta.

34. Szauga, Leszek : Walka o godność : poezja polska w latach 1939-1988 : zarys głównych problemów. – Berlin : „Korner Verlag", 1992. – 344, [1] s. ; 21 cm
Dotyczy m.in. twórczości Zbigniewa Herberta.

35. Twórczość Zbigniewa Herberta : studia / red. Marzena Woźniak-Łabieniec, Jerzy Wiśniewski. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas", cop. 2001. – 403 s. ; 21 cm

36. Upór i trwanie : wspomnienia o Zbigniewie Herbercie / [redakcja Katarzyna Szczypka]. – Wrocław : Wydawnictwo Dolnośląskie, 2000. – 109, [2] s. ; 20 cm

37. Urbanowski, Bogdan : Poeta, czyli człowiek zwielokrotniony : szkice o Zbigniewie Herbercie. – Radom : Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne, 2004. – 727, [1] s., [15] s. tabl. : faks., fot. ; 21 cm

Wydawnictwa ciągłe

38. Antoniuk, Mateusz : Zbigniew Herbert i poezja lamentacyjna. W: Polonistyka. – 2007, nr 4, s. 26-31
Omówienie „wątku lamentacyjnego" we wczesnej poezji Zbigniewa Herberta (m.in. utwory: *Poległym poetom*, *Epizod w bibliotece*, *Nike która się waha*).

39. Baran, Anna : Twórczość Zbigniewa Herberta : międzyszkolny konkurs literacki. W: Biblioteka w Szkole. – 2006, nr 10, s. 22-23
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta.

40. Biała, Alina : Zawodowy amator : lekcje z Herbertem. W: Kwartalnik Polonistyczny. – 2008, nr 4, s. [137]-146
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta.

41. Bortnowski, Stanisław : Przedmiot w poezji. W: Polonistyka. – 2002, nr 10, s. 580-586
Dotyczy roli i znaczenia przedmiotu w twórczości Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Stanisława Grochowiaka, Mirona Białoszewskiego i Zbigniewa Herberta.

42. Cyran, Maria : Związki poezji Zbigniewa Herberta ze sztuką. W: Kwartalnik Polonistyczny. – 2008, nr 4, s. [97]-105
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta odwołującej się do dzieł sztuki.

43. Drzewucki, Janusz : Czy znamy księcia poetów? : (o poezji Zbigniewa Herberta). W: Poezja. – 1986, nr 6, s. 60-70
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta.

44. Dybciak, Krzysztof : Ocalenie wartości w dziele Zbigniewa Herberta. W: Akcent. – 1989, nr 2, s. 16-27
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta.

45. Fiała, Edward : Wokół ,,ojca'' i ,,Mistrza'' w poezji Herberta. W: Kresy. – 2000, nr 1, s. 32-41
Zawiera omówienie wątku ojca i mistrza w twórczości Zbigniewa Herberta.

46. Fiałkowski, Tomasz : Baudeler, czyli Herbert oczami łapsów. W: Tygodnik Powszechny. – 2005, nr 45, s. 13
Dotyczy życia i twórczości Zbigniewa Herberta.

47. Franaszek, Andrzej : „Niewidziane dotychczas zwiedzam okolice" : o późnej poezji Mistrzów. W: Polonistyka. – 1999, nr 4, s. 196-202
Dotyczy twórczości Tadeusza Różewicza, Czesława Miłosza i Zbigniewa Herberta.

48. Franaszek, Andrzej : Siódmy anioł. W: Tygodnik Powszechny. – 2008, nr 8, s. 36
Dotyczy życia i twórczości Zbigniewa Herberta.

49. Franaszek, Andrzej : Zdanie rozłożyste jak dąb. W: Tygodnik Powszechny. – 1998, nr 32, s. 1-7.
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta.

50. Herbert, Zbigniew : Nie zapowiadałem się na poetę / rozmowę przeprowadził Janusz Maciejewski ; oprac. Agnieszka Kawka. W: Odra. – 2008, nr 9, s. 53-63
Biograficzne fakty z wczesnego, mniej znanego okresu życia Zbigniewa Herberta – ostatni nieautoryzowany wywiad z poetą.

51. Herbert Zbigniew, Miłosz Czesław : Listy o *Studium przedmiotu*. W: Zeszyty Literackie. – R. 23, nr 2 (2005), s. 191-194
Korespondencja Czesława Miłosza i Zbigniewa Herberta na temat wiersza Zbigniewa Herberta *Studium przedmiotu*.

52. Karwala, Marek : Szedł „wyprostowany wśród tych co na kolanach". W: Nowa Polszczyzna. – 1998, nr 5, s. 36-39
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta.

53. Kornhauser, Julian : Między niebem a Ziemią. W: Odra. – 2006, nr 11, s. 41-44
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta.

54. Kozicka, Dorota : „A nade wszystko żebym był pokorny...” – Zbigniew Herbert w „ogrodzie” Europy. W: Ruch Literacki. – 2003, z. 1, s. [33]-47
Dotyczy zbioru esejów Zbigniewa Herberta *Barbarzyńca w ogrodzie*.

55. Krawczyk, Alicja : Zbigniewa Herberta „podróż do źródeł”. W: Kwartalnik Polonistyczny. – 2008, nr 4, s. [83]-96
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta odwołującej się do dzieł sztuki.

56. Legeżyńska, Anna : Czego szukać w labiryncie Herberta?. W: Polonistyka. – 2001, nr 6, s. 370-374
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta.

57. Łojek, Mieczysław : Poezja Z. Herberta w edukacji uczniów. W: Język Polski w Szkole Średniej. – R. 10, z. 3 (1995/1996), s. 56-68
Zawiera informacje o życiu i twórczości Zbigniewa Herberta.

58. Marczewska, Marzena : Wśród drzew : (kilka uwag o symbolice arboralnej w poezji Zbigniewa Herberta). W: Kwartalnik Polonistyczny. – 2008, nr 4, s. [75]-80
Motyw drzewa w poezji Zbigniewa Herbert, m.in. na podstawie wierszy *Apollo* i *Marsjasz oraz Dęby*.

59. Mazurkiewicz-Szczyszek, Anna : Miasto Herberta. W: Polonistyka. – 2007, nr 4, s. 20-25
Zawiera szczegółowe opracowanie jednego z głównych tematów w twórczości Zbigniewa Herberta, jakim jest miasto na podstawie różnych utworów autora.

60. Mizińska, Jadwiga : Czułość. W: Kwartalnik Polonistyczny. – 2008, nr 4, s. [57]-73.
Dotyczy późnej twórczości Zbigniewa Herberta w odniesieniu do utworów Czesława Miłosza.

61. Opacka-Walasek, Danuta : Motyw podróży w poezji Zbigniewa Herberta. W: Język Polski w Szkole Średniej. – R. 14, nr 2 (1999/2000), s. 79-92
Dotyczy motywu podróży w twórczości Zbigniewa Herberta.

62. Potkański, Jan : Rola przerzutni w wierszach Zbigniewa Herberta. W: Przegląd Humanistyczny. – 2000, nr 4, s. 25-32
Dotyczy twórczości poetyckiej Zbigniewa Herberta.

63. Przymuszała, Beata : Ciało jako problem filozoficzny w poezji Herberta. W: Polonistyka. – 2003, nr 7, s. 397-403
Motyw ciała w poezji Zbigniewa Herberta.

64. Ruszar, Józef Maria : Apollo i Dionizos : źródła mądrości poezji i filozofii. W: Kwartalnik Polonistyczny. – 2008, nr 4, s. [25]-42
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta.

65. Trzaskowski, Zbigniew : Brzemię rzeczy ostatecznych Zbigniewa Herberta. W: Kwartalnik Polonistyczny. – 2008, nr 4, s. [43]-56.
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta.

66. Zając, Stanisława : Droga do Panteonu… – dlatego starożytni. W: Wiadomości Historyczne. – 2013, nr 6, s. 31-34
Starożytność jako inspiracja w twórczości Jana Kochanowskiego, romantyków, Stanisława Wyspiańskiego, Zbigniewa Herberta i Kazimierza Wierzyńskiego.

67. Zaleski, Marek : Kolega Orfeusza. W: Polityka. – 2008, nr 12, s. 74-76
Dotyczy twórczości Zbigniewa Herberta.

68. Zalewski, Cezary : Mitologiczna migawka : Mieczysław Jastrun, Zbigniew Herbert i Cyprian Kamil Norwid wyjaśniają swoje fotografie. W: Ruch Literacki. – 2006, z. 4/5, s. [507]-518
Motyw fotografii w poezji Mieczysława Jastruna, Zbigniewa Herberta i Cypriana Kamila Norwida.

69. Zarębianka, Zofia : Odpowiedzialność poety?. W: Polonistyka. – 1998, nr 1, s. 34-38
Dotyczy roli poezji i poety we współczesnym świecie na podstawie twórczości Czesława Miłosza, Zbigniewa Herberta, Tadeusza Różewicza.

II. Wokół utworów

Wydawnictwa zwarte

70. Baluch, Alicja : Uważne czytanie : w kręgu liryki XX wieku. – Kraków : Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2000. – S. 13-18 : Obrazy, które „przyciągają" u Herberta
Zawiera analizę twórczości Zbigniewa Herberta, przytaczane są takie jego utwory, jak: *w pracowni*, *Pudełko zwane wyobraźnią*, *Mona Lisa*, *Szuflada*.

71. Biała, Alina : W poszukiwaniu szyfru – Zbigniew Herbert wobec *Martwiej natury z wędzidłem* Torrentiusa. W: Preteksty, teksty, konteksty / pod red. Macieja Barańskiego, Zbigniewa Trzaskowskiego. – Kielce : Instytut Filologii Polskiej Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego, 2007. – S. [229]-244
Zawiera interpretację utworu Zbigniewa Herberta *Martwa natura z wędzidłem* w odniesieniu do obrazu Torrientiusa o tym samym tytule.

72. Białek Małgorzata : Jak analizować i interpretować wiersze? : poradnik dla maturzystów. – Warszawa : „Telbit", cop. 2007. – 180 s. ; 23 cm
Zawiera m.in. interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta: *Kamyk*, *Nike która się waha* i *Pan Cogito czyta gazetę* (S. 83-83).

73. Brzozowski, Jacek : Zbigniew Herbert : Brak węzła. W: Poezja współczesna w szkole : interpretacje / pod red. Aliny Kowalczykowej. – Warszawa : „Stentor", 1998. – S. 61-65
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Brak węzła* wraz z nawiązaniem do fragmentu z tomu *Napis* tegoż autora.

74. Burkot, Stanisław : Spotkania z poezją współczesną. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1977. – 323, [1] s. : err. ; 21 cm
Zawiera m.in. interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta: *U wrót doliny*, *Apollo i Marsjasz* oraz *Dlaczego klasycy* (S. 117-137).

75. Chałońska, Joanna : Poezja heroicznego humanizmu. W: z doświadczeń nauczycieli języka polskiego liceum ogólnokształcącego : (odczyty pedagogiczne) / pod redakcją Stanisława Matiasa. – Warszawa : Instytut Kształcenia Nauczycieli im. Władysława Spasowskiego, 1984. – S. 23-57
Zawiera interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta: *Rozważania o problemie narodu*, *Pan od przyrody*, *Kamień*, *Testament*, *Przesłanie Pana Cogito*.

76. Chrząstkowska, Bożena : Przedmiot, podmiot i proces : szkice z metodyki kształcenia polonistycznego / wybór i opracowanie Maria Kwiatkowska-Ratajczak, Wiesława Wantuch. – Poznań : Poznańskie Studia Polonistyczne, 2009. – 182 s. : il. ; 24 cm
Zawiera interpretację porównawczą utworów Adama Naruszewicza *Balon* oraz Zbigniewa Herberta *Naprzód pies* (S. 111-114).

77. Cieślak, Tomasz : Zbigniew Herbert : *Do rzeki*. W: Poezja współczesna w szkole : interpretacje / pod red. Aliny Kowalczykowej. – Warszawa : „Stentor", 1998. – S. 67-72
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta Do rzeki.

78. Detka, Janusz : O Grekach i Persach, czyli Zbigniewa Herberta „czytanie" fotografii. W: Szkice o literaturze XIX i XX wieku / pod redakcją Janusza Detki, Marka Kątnego ; WSP im. J. Kochanowskiego ; Kieleckie Towarzystwo Naukowe. – Kielce : Kieleckie Towarzystwo Naukowe, 2000. – S. 13-[157]
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Fotografia*.

79. Dietrich, Janina : W ogrodzie świata : język polski VIII : przewodnik dla nauczyciela. – Warszawa : „Oświata”, cop. 1994. – S. 82-84 : Zbigniew Herbert Pudełko zwane wyobraźnią
Zawiera m.in. analizę i interpretację wiersza.

80. Dietrich Janina, Alicja Zacharska : Ślad na fali : język polski VII : przewodnik dla nauczyciela. – Warszawa : „Oświata”, cop. 1998. – 144 s. : tab., wykr. ; 21 cm
Zawiera m.in. analizy i interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta *Ballada o tym, że nie giniemy* (S. 11) oraz *Matka* (S. 28).

81. Falkowski, Stanisław : Rządcy dusz : od Mickiewicza do Herberta : przewodnik po arcydziełach. – Warszawa : Bertelsmann Media, 2005. – 389, [1] s. ; 21 cm
Zawiera m.in. interpretacje wierszy z tomu Pan Cogito Zbigniewa Herberta, rozdziały: Czy cnota jest śmieszna – czyli kim jest Pan Cogito (S. 327-[357]) oraz Wyzwanie (czy *Przesłanie Pana Cogito* jest wierszem antychrześcijańskim?) (S.358-[362]).

82. Gawlikowska, Joanna : Świat wg Pana Cogito (analiza w oparciu o rozpoznanie i wyjaśnienie znaków, badanie przestrzeni, zadawanie pytań) : Zbigniew Herbert *Modlitwa Pana Cogito – Podróżnika*, *Pan Cogito – Powrót*). W: Materiały pomocnicze dla nauczycieli języka polskiego szkół ponadpodstawowych / [red. Roman Targosz] ; Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Bielsku-Białej. – Bielsko-Biała : Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Bielsku-Białej, 1994. – S. 17-21
Zawiera interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta: *Modlitwa Pana Cogito – Podróżnika*, *Pan Cogito – Powrót*.

83. Jabłoński, Romuald : „Boleść nie z roli wyszła, ni z ziemi cierpienie wyrosło” : Pan Cogito rozmyśla o cierpieniu Z. Herberta na lekcjach w kl. VIII. W: Wiersze poetów XX wieku na lekcjach języka polskiego w szkole podstawowej : przygotowanie do dialogu z poezja w szkole. Cz. 2, Interpretacje tekstów, scenariusze lekcji, pomysły ćwiczeń i zadań, teksty / praca zbiorowa pod redakcją Barbary Myrdzik. – Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP : 1998. – S. [128]-141

Zawiera analizę i interpretację utworu Zbigniewa Herberta *Pan Cogito rozmyśla o cierpieniu*.

84. Jaskóła Ewa, Opacka Anna : Logosfera : próba odczytania wiersza Zbigniewa Herberta Zasypiamy na słowach. W: Dialog z tradycją : czyli o poezji w szkole i na maturze. – Katowice : „Gawir", 1993. – S. 23-28
Zawiera analizę i interpretację wiersza.

85. Kostkiewiczowa Teresa, Okopień-Sławińska Aleksandra, Sławiński Janusz : Czytamy utwory współczesne : analizy. – Warszawa : Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1967. – 271, [1] s. ; 21 cm
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Tren Fortynbrasa* wraz z porównaniem do utworu Williama Szekspira *Hamlet* / Janusz Sławiński (S. 29-46).

86. Letachowicz, Ewa : Repetycje tradycji : analiza i interpretacja poezji współczesnej obecnej w szkole średniej. – Opole : Uniwersytet Opolski. Instytut filologii Polskiej, 1995. – 128, [1] s. ; 21 cm
Zawiera m.in. teksty i interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta: *U wrót doliny* (S. 36-51), *Damastes z przydomkiem Prokrustes mówi* (S. 86-99), *Apollo i Marsjasz* (S. 107-[120]).

87. Łojek, Mieczysław : Poetyckie rozważania o narodzie w utworach: Czesława Miłosza *Naród* i Zbigniewa Herberta – *Rozważania o problemie narodu*. W: Lekcje poezji w szkole średniej. Cz. 2 (propozycje analizy i interpretacji porównawczej wybranych utworów poetyckich) / pod red. Stanisława Żaka. – Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne, 1993. – S. 104-120
Zawiera interpretację porównawczą utworów Czesława Miłosza *Naród* i Zbigniewa Herberta *Rozważania o problemie narodu* na tle innych utworów o tematyce narodowej takich, jak: *Dziady cz. III* Adama Mickiewicza, *Zawisza Czarny* i *Testament mój* Juliusza Słowackiego, *Młodości moja* Kornela Ujejskiego, *Pan Balcer w Brazylii* Marii Konopnickiej, *Wyzwolenie* Stanisława Wyspiańskiego, *Wiersz narodowy* Aleksandra Rymkiewicza, *Z narodem swoim zawsze iść* Jana Śpiewaka, *Do fraszek* Jana Kochanowskiego, *Toast*, *Dolina Issy* i *Moja wierna mowo* Czesława Miłosza, *Oda do młodości* Adama

Mickiewicza, *Hymn do miłości ojczyzny* Ignacego Krasickiego, *Do młodych* Adama Asnyka, *Mały ptaszek* Zbigniewa Herberta.

88. Maciąg, Włodzimierz : Nasz wiek XX : przewodnie idee literatury polskiej 1918-1980. – Wrocław [etc.] : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1992. – S. 309-314 : Przestrzenie zakorzenienia. Jak sprostać klasykom? *Pan Cogito* Zbigniewa Herberta
Zawiera m.in. interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta: *Pieśń o bębnie*, *Objawienie*, *Mona Liza*, *Dlaczego klasycy* oraz tomu *Pan Cogito*.

89. Maciejewski, Janusz : Zbigniew Herbert *U wrót doliny*. W: Czytamy wiersze / wstęp, wybór i oprac. Janusz Maciejewski. – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1970. – S. [301]-308
Zawiera m.in. tekst i interpretację wiersza.

90. Myrdzik, Barbara : O wierszach Leopolda Staffa i Zbigniewa Herberta : poetyckie gry z tradycją. W: Wiersze poetów XX wieku na lekcjach języka polskiego w szkole podstawowej : przygotowanie do dialogu z poezja w szkole. Cz. 2, Interpretacje tekstów, scenariusze lekcji, pomysły ćwiczeń i zadań, teksty / praca zbiorowa pod redakcją Barbary Myrdzik. – Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP : 1998. – S. [99]-118.
Zawiera interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta *Jonasz* i *O dwu nogach Pana Cogito* wraz z porównaniem do twórczości Leopolda Staffa.

91. Nawarecki, Aleksander : Trzy ostatnie słowa Pana Cogito : o wierszu Zbigniewa Herberta *Przesłanie Pana Cogito*. W: Kanonada : interpretacje wierszy polskich (1939-1989) / red. Aleksander Nawarecki przy współudziale Dariusza Pawelca. – Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 1999. – S. 145-157
Zawiera interpretację wiersza.

92. Nyczek, Tadeusz : Lektury obowiązkowe. – Kraków : Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak”, 2005. – 206, [2] s. ; 17 cm

Zawiera m.in. interpretacje utworów Zbigniewa Herberta: *Lalek*, *Jaskinia filozofów*, *Rekonstrukcja poety*, *Drugi pokój* (S. 60-62) oraz tomu *Studium przedmiotu* (S. 80-81).

93. Ożóg, Zenon : Formy modlitewne w poezji lat 90. : (Różewicz, Herbert). W: Literatura polska 1990-2000, T. 1 / pod red. Tomasza Cieślaka i Krystyny Pietrych. – Kraków : „Zielona Sowa", cop. 2003. – S. 177-189
Zawiera interpretacje utworów z tomu Zbigniewa Herberta *Brewiarz*.

94. Patrzałek, Tadeusz : Wiersze o Katyniu. W: Zadania do lektury : dla klas IV szkoły średniej / praca zbiorowa pod redakcją Tadeusza Patrzałka i Gertrudy Wichary. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1993. – S. 11-14
Zawiera teksty wierszy o tematyce katyńskiej wraz z krótkim omówieniem. Wśród wymienionych tekstów znajduje się utwór Zbigniewa Herberta *Guziki*.

95. Pilch, Anna : Herbert przed *Martwą naturą z wędzidłem*. W: Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty / red. Anna Janus-Sitarz. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas", cop. 2005. – S. 238 -240
Zawiera interpretację zbioru esejów Zbigniewa Herberta *Martwa natura z wędzidłem*.

96. Przybylski, Ryszard : To jest klasycyzm. – Warszawa : „Czytelnik", 1978. – 241, [2] s. ; 21 cm
Zawiera m.in. interpretacje utworów Zbigniewa Herberta: *Do Marka Aurelego*, *Epos*, *Życiorys*, *Apollo i Marsjasz*, *Pan Cogito a pop*, *Ofiarowanie Ifigenii*, *Pan Cogito rozmyśla o cierpieniu*, *Pan Cogito a myśl czysta*, *Alienacje Pana Cogito*, *Pan Cogito obserwuje swoją twarz w lustrze*, *Rozmyślania Pana Cogito o odkupieniu*, *Matka*, *Gra Pana Cogito*, *Pan Cogito o postawie wyprostowanej*.

97. Rymkiewicz, Jarosław Marek : Zbigniew Herbert : *Studium przedmiotu*. W: Liryka polska : interpretacje / pod redakcją Jana Prokopa, Janusza Sławińskiego. – Wyd. 2. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1971. – S. 467-497
Zawiera interpretację wiersza.

98. Sioma, Radosław : Apollo i Marsjasz Zbigniewa Herberta. W: Stare i nowe w literaturze najnowszej : z problemów literatury polskiej po 1945 roku : materiały z sesji naukowej, Prądocin koło Bydgoszczy 7-9 maja 1996 / pod red. Lidii Wiśniewskiej. – Bydgoszcz : Studio F : „Homini", 1996. – S. 66-77
Zawiera interpretację wiersza.

99. Stala, Marian : Druga strona : notatki o poezji współczesnej. – Kraków : Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak", 1997. – 287, [1] s. ; 21 cm
Zawiera teksty i interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta: *Wóz* (rozdział: Twarz cesarz. o jednym wierszu Zbigniewa Herberta – S. 84-[90]) oraz *Dęby* (rozdział: W cieniu dębów. Nie tylko o jednym wierszu Zbigniewa Herberta – S. 91-[97]).

100. Szymański, Wiesław Paweł : Sam na sam z wierszem : wiersze i interpretacje. – Kraków : „Arcana", 2000. – S. 66-74 : Zbigniew Herbert *Ścieżka*
Zawiera tekst oraz interpretację wiersza.

101. To lubię! : podręcznik do języka polskiego : książka nauczyciela : klasa 1 gimnazjum : możliwe, konieczne, pożyteczne / Maria Jędrychowska, Zofia Agnieszka Kłakówna, Halina Mrazek, Marta Potaś, Iwona Steczko. – Kraków : Wydawnictwo Edukacyjne, 2001. – S. 206-216 : Tworzyć! Tworzyć? Tworzyć...
Zawiera m.in. interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Pisanie*.

102. Wasilewska, Grażyna : Jak analizować i interpretować wiersze? : poradnik dla gimnazjalistów. – Warszawa : Telbit, cop. 2007. – S. 149-154 : Zbigniew Herbert *Pan od przyrody*
Zawiera tekst i interpretację wiersza.

103. Wiech, Anna : Poezja w szkole : propozycje rozwiązań metodycznych. – Słupsk : Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Słupsku, 1984. – 159 s. ; 21 cm
Zawiera m.in. interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta: *O Troi* (S. 79-86) oraz *Pudełko zwane wyobraźnią* (S. 86-91).

104. Zeler, Bogdan : O tożsamości : (*Jonasz* Z. Herberta). W: Poezja polska : interpretacje / pod red. Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz i Bogdana Zelera. – Katowice : „Książnica", cop. 2000. – S. 390-393
Zawiera interpretację wiersza.

105. Zeler, Bogdan : Tkanie całunu : (*Tkanina* Z. Herberta). W: Poezja polska : interpretacje / pod red. Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz i Bogdana Zelera. – Katowice : „Książnica", cop. 2000. – S. 386-389
Zawiera interpretację wiersza.

106. Zeler, Bogdan : Zwycięstwo Hamleta : (*Tren Fortynbrasa* Z. Herberta). W: Poezja polska : interpretacje / pod red. Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz i Bogdana Zelera. – Katowice : „Książnica", cop. 2000. – S. 394-399
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Tren Fortynbrasa*.

Wydawnictwa ciągłe

107. Adamiec, Marek : Pan Cogito a emancypacja : drobiazg emancypacyjny. W: Ruch Literacki. – 1990, nr 4/5, s. 317-324
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Późnojesienny wiersz Pana Cogito przeznaczony dla kobiecych pism*.

108. Bernacki, Marek : Analiza wiersza *Podróż* Zbigniewa Herberta. W: Polonistyka. – 2004, nr 6, s. 42-45
Zawiera analizę wiersza.

109. Bernatowicz, Piotr : Nike i pomniki. W: Polonistyka. – 2011, nr 8, s. 27-31
Zawiera m.in. interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Nike która się waha*.

110. Biała, Alina : Zbigniewa Herberta trylogia o etyce. W: Polonistyka. – 1999, nr 4, s. 224-229
Zawiera interpretację wierszy Zbigniewa Herberta: *Dęby*, *Rodzina Nepenthes*, *Tarnina*.

111. Bortnowski, Stanisław : Przeciw tyranii klucza maturalnego : (na przykładzie prozy poetyckiej Zbigniewa Herberta *Kraj*). W: Kwartalnik Polonistyczny. – 2008, nr 4, s. [115]-130
Zawiera interpretację utworu Zbigniewa Herberta *Kraj* wraz z projektem zasad oceniania pracy maturalnej pod względem interpretacji.

112. Chałońska, Joanna : Kilka uwag na temat kompozycji maturalnych esejów interpretacyjnych (interpretacja Testamentu Z. Herberta). W: Język Polski w Szkole Średniej. – R. 10, z. 4 (1995/1996), s. 34-44
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Testament*.

113. Cyran, Maria : Zbigniewa Herberta eseistyczne egzegezy dzieł sztuki (przykłady). W: Język Polski w Liceum. – R. 18, nr 1 (2016/2017), s. 23-36
Zawiera interpretacje esejów Zbigniewa Herberta z tomów *Barbarzyńca w ogrodzie* i *Martwa natura z wędzidłem*.

114. Czapczyk, Paweł : Co boli Pana Cogito?. W: Polonistyka. – 1998, nr 6, s. 363-366
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Pan Cogito – powrót*.

115. Czapczyk, Paweł : Dwa klucze do bogów antycznych (Herbert i Kubiak). W: Twórczość. – R. 67, nr 4 (2011), s. 80-88
Zawiera interpretację porównawczą utworów Zbigniewa Herberta: *Stary Prometeusz* i *Król mrówek. Prywata mitologia* z *Mitologią Greków i Rzymian* Zygmunta Kubiaka.

116. Czapczyk, Paweł : Mitologia na nowo odczytana : wokół prozy poetyckiej Zbigniewa Herberta. W: Twórczość. – 2003, nr 4, s. 61-71
Zawiera analizę utworu Zbigniewa Herberta *Historia Minotaura*.

117. Garboś, Patrycja : Herbert podgląda Terborcha. W: Odra. – 2009, nr 1, s. 49-52
Zawiera m.in. interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Martwa natura z wędzidłem* wraz z odniesieniem do wpływu malarstwa holenderskiego na twórczość autora.

118. Garboś, Patrycja : Jedność obrazu, jedność ekfrazy : Avercamp widziany oczami Herberta. W: Kwartalnik Polonistyczny. – 2008, nr 4, s. [107]-112
Dotyczy zbioru esejów Zbigniewa Herberta *Mali mistrzowie* opublikowanych z *Zeszytach Literackich* dotyczących malarzy holenderskich.

119. Goczał, Ewa : Wszędzie ta sama ziemia : projekt cyklu kształcenia literackokulturowego. W: Język Polski w Szkole IV-VI. – R. 17, nr 1 (2015/2016), s. 46-59
Metodyczne opracowanie *Szachinszacha* Ryszarda Kapuścińskiego w kontekście filmu *Persepolis* Vincenta Paronnauda i Marjane Satrapi oraz fragmentów wiersza *Odpowiedź* Zbigniewa Herberta.

120. Gogler, Paweł : Poezja Zbigniewa Herberta w świecie sztuk pięknych. W: Pamiętnik Literacki. – R. 97, z. 1 (2006), s. 79-106
Zawiera interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta: *Fragment wazy greckiej*, *Mona Liza*, *Wit Stwosz: uśniecie NMP, Nic ładnego*, *Studium przedmiotu* wraz z odniesieniem do dzieł sztuki plastycznej.

121. Gronek, Barbara : O znaczeniowych artykulacjach toposu rodzicielskiego. W: Język Polski w Liceum. – R. 18, nr 3 (2016/2017), s. 7-26
Zawiera m.in. interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Matka*.

122. Gronek, Barbara : Wędrowiec, który podąża z Manczy. W: Język Polski w Liceum. – R. 23, nr 2 (2008/2009), s. 35-46
Zawiera analizę porównawczą wierszy: Zbigniewa Herberta *O dwu nogach Pana Cogito* i Stanisława Grochowiaka *Don Kichot*.

123. Imperowicz-Jurczak, Małgorzata : Herbertowska lekcja „czytania obrazu" : *Martwa natura z wędzidłem*. W: Polonistyka. – 2007, nr 4, s. 32-36
Zawiera analizę obrazu Torrentiusa dokonana przez Zbigniewa Herberta w utworze *Martwa natura z wędzidłem*.

124. Inglot, Mieczysław : O wierszu Zbigniewa Herberta *17 IX*. W: Język Polski w Szkole : dla klas IV-VIII. – R. 38, z. 4 (1992/93), s. 49-53
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *17 IX*.

125. Jabłoński, Romuald Marek : O nietypowym zastosowaniu metody przekładu intersemiotycznego. W: Zeszyty Szkolne. – 2005, nr 2, s. 50-56
Zawiera zastosowanie przekładu intersemiotycznego przy analizie wierszy: Zbigniewa Herberta *Wit Stwosz: uśniecie NMP* i Jana Twardowskiego *W kropki zielone*.

126. Janiak, Agnieszka : Czy powiodła się próba rozwiązania mitologii? : interpretacja wiersza Zbigniewa Herberta. W: Warsztaty Polonistyczne. – 1997, nr 3, s. 90-96
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Próba rozwiązania mitologii*.

127. Jerzakowska, Beata : Ekfraza poetycka a audiodeskrypcja. W: Polonistyka. – 2013, nr 5, s. 10-13
Zawiera porównanie audiodeskrypcji obrazu Leonarda da Vinci *Mona Lisa* z ekfrazą poetycką wiersza Zbigniewa Herberta *Mona Liza*.

128. Kamińska, Maria : Proste słowo Zbigniewa Herberta. W: Polonistyka. – 1995, nr 6, s. 428-431
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Dęby*.

129. Koc, Krzysztof : Europejskie memento W: Nowa Polszczyzna. – 2007, nr 4, s. 11-17
Zawiera interpretacje utworów: *Szkice piórkiem* Andrzeja Bobkowskiego, *Lekcja łaciny* Zbigniewa Herberta, *Będziemy pławić konie we krwi* Ryszarda Kapuścińskiego i *Jakbyś kamień jadła* Wojciecha Tochmana do wykorzystania na lekcjach języka polskiego w liceum.

130. Koc, Krzysztof : Filozofia nauczania, czyli o podmiotowości raz jeszcze. W: Polonistyka. – 2010, nr 2, s. 26-31
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Lekcja łaciny*.

131. Koc, Krzysztof : Oswajanie średniowiecza, czyli o lekcjach wprowadzających w epokę. W: Polonistyka. – 2009, nr 1, s. 30-35
Zawiera wprowadzenie w epokę średniowiecza m.in. poprzez analizę utworu Zbigniewa Herberta *Kamień z katedry.*

132. Kosyra-Cieślak, Teresa : Poetycka modlitwa podróżnika. W: Polski w Praktyce. – 2012, nr 4, s. 39-40
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Modlitwa Pana Cogito – podróżnika*.

133. Kozłowska, Elżbieta : Propozycje opracowania utworów Zbigniewa Herberta w szkole podstawowej – kl. VI i VII. W: Język Polski w Szkole : dla Klas IV-VIII. – R. 36, z. 6 (1990/91), s. 32-40
Zawiera analizę wierszy Zbigniewa Herberta: *Podróż do Krakowa*, *Pudełko zwane wyobraźnią*, *Pan od przyrody*, *Kamyk*.

134. Kram, Jerzy : Anty-oda Zbigniewa Herberta *Do Ateny*. W: Polonistyka. – 1981, nr 4, s. 255-258
Zawiera analizę wiersza.

135. Kram, Jerzy : Dzieła plastyczne – inspiracje w poezji współczesnej : (Herbert – Grochowiak – Szymborska). W: Polonistyka. – 1986, nr 3, s. 182-192

Zawiera m.in. interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Apollo i Marsjasz* wraz z porównaniem do obrazu Georga Kaspara Prennera pod tym samym tytułem.

136. Krzemieniecki, Leon Andrzej : Literackie kodeksy moralne : E. Hemingway i Z. Herbert. W: Biblioterapeuta. – 2008, nr 4, s. 3-5
Zawiera porównanie wiersza Zbigniewa Herberta *Przesłanie Pana Cogito* z utworem Ernesta Hemingwaya *Stary człowiek i morze* pod względem prezentowanych w nich wartości moralnych.

137. Kucharczak, Ewa : Rzeczywistość jak raj? : Zbigniew Herbert *Sprawozdanie z raju*. W: Drama. – 2002/2003, z. 43, s. 11-12
Dotyczy utworu Zbigniewa Herberta *Sprawozdanie z raju*.

138. Kuczyńska, Katarzyna : Gesty miłości, gesty śmierci : reinterpretacje mitu o Orfeuszu, Eurydyce i Hermesie. W: Polonistyka. – 1997, nr 2, s. 94-99
Analiza utworów Rainera Marii Rilkego *Orfeusz. Eurydyka. Hermes* i Zbigniewa Herberta *H.E.O.*

139. Labuda, Aleksander Wit : Eksplikacja tekstu : (*Pan od przyrody* Z. Herberta). W: Polonistyka. – 1992, nr 5, s. 266-267
Zawiera interpretację wiersza.

140. Łopata, Andrzej : Liryczne studium fotografii i lustra. W: Język Polski w Liceum. – R. 13 nr 4 (2011/2012), s. 33-39
Zawiera interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta *Pan Cogito obserwuje w lustrze swoją twarz* i *Próba opisu* w porównaniu do wierszy Wisławy Szymborskiej *Fotografia tłumu* i *Pierwsza fotografia Hitlera*.

141. Malczewska, Jolanta : „W historii nic nie zamyka się ostatecznie". W: Polonistyka. – 2000, nr 3, s.161-165
Zawiera analizę porównawczą dialogu Platona *Obrona Sokratesa* i eseju Zbigniewa Herberta *Obrona Templariuszy* do wykorzystania na lekcjach w szkole średniej.

142. Markiewka, Tomasz : Czym jest głos wewnętrzny? : o wierszu Zbigniewa Herberta. W: Przegląd Humanistyczny. – R. 56, nr 3 (2012), s. 99-107
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Głos wewnętrzny*.

143. Michałowski , Piotr : Wyspa źródeł wśród żywiołów. W: Polonistyka. – 2008, nr 5, s. 44-49
Zawiera interpretację utworu Zbigniewa Herberta *Wyspa*.

144. Mielniczuk, Julia : Dawanie świadectwa – Herbert, Polkowski, Świetlicki. W: Polonistyka. – 1999, nr 4, s. 240-245
Zawiera interpretację porównawczą wierszy: Zbigniewa Herberta *Przesłanie Pana Cogito*, Jana Polkowskiego *Przesłanie pana X* oraz Marcina Świetlickiego *Dla Jana Polkowskiego*.

145. Mikołajczak, Małgorzata : Dialogi martwej natury : o *Kwiatach* Zbigniewa Herberta. W: Ruch Literacki. – 2002, nr 3, s. 307-313
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Kwiaty*.

146. Mikołajczak, Małgorzata : Postać matki w *Trenie* Zbigniewa Herberta. W: Polonistyka. – 2003, nr 3, s. 157-162
Zawiera interpretację wiersza *Tren* Zbigniewa Herberta z odniesieniem do utworu *Matka* tegoż autora.

147. Mroczek, Zbigniew : Pan Cogito szuka rady u cadyka z Bracławia. W: Warsztaty Polonistyczne. – 1997, nr 3, s. 84-89
Interpretacja wiersza Zbigniewa Herberta *Pan Cogito szuka rady*.

148. Pluta, Paweł : Problematyka przestrzeni i milczenia w *Drugim pokoju* Zbigniewa Herberta i *Wnętrzu* Maurice'a Maeterlincka. W: Warsztaty Polonistyczne. – 2001, nr 4, s. 147-153
Zawiera analizę porównawczą utworów: Zbigniewa Herberta *Drugi pokój* i Maurice'a Maeterlincka *Wnętrze*.

149. Poprawa, Adam : Herbert wśród podróżujących reporterów. W: Kresy. – 2008, nr 4, s. 95-[100]
Rozważania dotyczące przynależności gatunkowej *Barbarzyńcy w ogrodzie* Zbigniewa Herberta.

150. Poprawa, Adam : *Potęga smaku* – o wierszu Zbigniewa Herberta. W: Polonistyka. – 1999, nr 6, s. 342-344
Zawiera interpretację wiersza.

151. Poradecki, Jerzy : Arytmetyka współczucia : przesłanie moralne poezji Zbigniewa Herberta. W: Prace Polonistyczne. – R. 46 (1990), s. 5-20
Zawiera m.in. interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta: *Apollo i Marsjasz*, *Damastes z przydomkiem Prokrustes mówi*, *Tren Fortynbrasa*, *Domy przedmieścia*.

152. Potalska, Elżbieta : Anioły nasze, Hasiora i Herberta. W: Język Polski w Szkole – Gimnazjum. – R. 1, nr 4 (1999/2000), s. 21-26
Porównanie znaków plastycznych i literackich kompozycji Władysława Hasiora i wiersza Zbigniewa Herberta pod jednakowym tytułem *Przesłuchanie Anioła*.

153. Prółchniak, Paweł : Herbert : ciemne flukta (notatniki). W: Polonistyka. – 2010, nr 9, s. 23-29
Zawiera interpretacje wierszy Zbigniew Herberta *Tkanina* i *Dwie krople*.

154. Ruszar, Józef Maria : Chrzest ziemi : (Herbert, presokratycy i Nietzsche). W: Polonistyka. – 2007, nr 4, s. 6-12
Zawiera uwagi na temat pierwszych wierszy z lat 50-tych Zbigniewa Herberta: *Chrzest*, *Testament*, *Podróż*, *U wrót doliny*.

155. Rutkowski, Rafał : *Epizod w bibliotece*, czyli Herbert o filologach i literaturze. W: Zeszyty Szkolne. – 2006, nr 2, s. 50-54
Opisuje poglądy Zbigniewa Herberta na temat literaturoznawstwa, krytyki i literatury na przykładzie utworu *Epizod w bibliotece*.

156. Sadowski, Witold : Formy wersu w poezji współczesnej (na przykładzie *Nike która się waha* Zbigniewa Herberta). W: Przegląd Humanistyczny. – 2000, nr 4, s. 15-23
Zawiera analizę i interpretację wiersza.

157. Sienkiewicz, Barbara : Trzy „martwe natury" – Przybosia, Herberta i Różewicza. W: Polonistyka. – 2010, nr 1, s. 6-13
Zawiera interpretację porównawczą utworów Juliana Przybosia i Tadeusza Różewicza z *Martwą naturą z wędzidłem* Zbigniewa Herberta.

158. Sobczak-Gieraga, Beata : Esej na lekcjach języka polskiego w I klasie szkoły średniej. W: Język Polski w Szkole Średniej. – R. 13, z. 2 (1998/1999), s. 94-100
Analiza esejów Zbigniewa Herberta z tomu *Barbarzyńca w ogrodzie*.

159. Sobolczyk, Piotr : Patryk Herbert, Wunderkind. W: Kresy. – 2009, nr 4, s. 160-162
Zawiera analizę pierwszych utworów Zbigniew Herberta *Bajki*.

160. Solecki, Mariusz : Zanim nauczę Herberta. W: Język Polski w Liceum. – R. 21, nr 2 (2006/2007), s. 15-21
Zawiera interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta: *Postój*, *Domy przedmieścia*.

161. Stala, Marian : Przeciw fotografii. W: Tygodnik Powszechny. – 1998, nr 32, s. 12
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Fotografia*.

162. Szurczak, Anna : Głos w dyskusji nad kształtem współczesnej kultury : Z. Herbert *Pan Cogito a pop*. W: Język Polski w Szkole Średniej. – R. 11, z. 3 (1996/1997), s. 18-23
Zawiera analizę wiersza.

163. Szwast, Andrzej : Metafizyka konkretu – *Stołek* Zbigniewa Herberta. W: Warsztaty Polonistyczne. – 2001, nr 4, s. 142-146
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Stołek*.

164. Śliwiński, Piotr : Krytyk, który się waha. W: Polonistyka. – 2007, nr 4, s. 13-19
Zawiera m.in. interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Przebudzenie*.

165. Tarnacki, Jerzy : Dlaczego klasycyzm?. W: Warsztaty Polonistyczne. – 2000, nr 4, s. 83-87
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Apollo i Marsjasz*.

166. Telicki, Marcin : Do czego nam dziś potrzebny Pan Cogito?. W: Polonistyka. - [R.] 64, nr 9 (2010), s. 43-46
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Przesłanie Pana Cogito*.

167. Valles, Alissa : *Testament Pana Cogito* : Zbigniew Herbert a granice polityki. W: Literatura na świecie. – 2008, nr 7/8, s. 313-323
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Testament Pana Cogito*.

168. Wasilewska-Lipke, Zuzanna : Dlaczego boimy się Prokrustesa X?. W: Polonistyka. – 2002, nr 10, s. 601-606
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Damastes z przydomkiem Prokrustes mówi*.

169. Wiatr, Aneta : Poza kanonem : wędrówki po marginesach : Zbigniew Herbert. W: Twórczość. – 1999, nr 5, s. 70-101
Zawiera interpretacje utworów Zbigniewa Herberta: *Do Marka Aurelego*, *Testament*, *Nasz strach*, *Wawel*, *Kraków*, *Raport z oblężonego miasta*, *Modlitwa Pana Cogito*, *Barbarzyńca w ogrodzie*.

170. Włostowski, Stanisław : Herbert w szkole. W: Polski w Praktyce. – 2009, nr 2, s. 42-43
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Kamyk*.

171. Woźniak-Łabieniec, Marzena : Rekonstrukcja Hamleta : wokół korespondencji Zbigniewa Herberta z Czesławem Miłoszem i Henrykiem Elzenbergiem. W: Kwartalnik Polonistyczny. – 2008, nr 4, s. [11]-24
Zawiera interpretację listów Zbigniewa Herberta do Czesława Miłosza i Henryka Elzenberga wraz z odwołaniem do ich twórczości, poglądów.

172. Wójciak, Monika : Weduty Zbigniewa Herberta. W: Polonistyka. – 2001, nr 9, s. 537-541
Opisuje temat miasta w poezji i twórczości eseistycznej Zbigniewa Herberta.

173. Zieliński, Karol : *Czarnofigurowe dzieło Eksekiasa* Zbigniewa Herberta. W: Warsztaty Polonistyczne. – 1998, nr 4, s. 116-123
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Czarnofigurowe dzieło Eksekiasa* z odwołaniem do *Odprawy posłów greckich* Jana Kochanowskiego.

174. Żukowska-Rumin, Irena : Umieranie Memnona – ukłon w stronę starożytności : Zbigniew Herbert *Fragment wazy greckiej.* W: Kwartalnik Polonistyczny. – 2008, nr 4, s. [131]-136
Zawiera interpretację wiersza Zbigniewa Herberta *Fragment wazy greckiej*.

III. Scenariusze lekcji

Wydawnictwa zwarte

175. Adamiec, Marek : Czytamy polskie wiersze współczesne. – Gdańsk : „Harmonia”, 1997. – 193, [1] s. ; 21 cm
Zawiera m.in. teksty wierszy Zbigniewa Herberta: *Głos wewnętrzny* (S. 55-58), *Pan Cogito a długowieczność* (S. 137-142), *17 IX* (S. 149-153) i *Elegia na odejście pióra atramentu lampy* (S. 174-182) wraz z interpretacjami i wskazówkami do prowadzenia lekcji.

176. Ambroszko, Józef : Zbigniew Herbert : *Kamyk*. W: Rozumieć poezję : antologia współczesnych wierszy z zadaniami do lektury (kl. IV lic.) : materiały dla nauczycieli / pod redakcją Gertrudy Wichary. – Wrocław : Instytut Kształcenia Nauczycieli im. Wł. Spasowskiego w Warszawie. Oddział Doskonalenia nauczycieli we Wrocławiu, 1984. – S. 29-30
Zawiera tekst wiersza Zbigniewa Herberta *Kamyk* wraz z pytaniami przydatnymi do jego analizy podczas zajęć lekcyjnych.

177. Bąk, Janusz : Czytam i rozumiem : zrozumieć słowo : ćwiczenia w rozumieniu słowa pisanego dla gimnazjum. – Łódź : „Piątek Trzynastego”, 1999. – 171 s. : il. ; 24 cm
Zawiera tekst opisujący biografie i twórczość Zbigniewa Herberta oraz zadania do tekstu.

178. Biernacka Anna, Bortnowski Stanisław : Scenariusze przekorne i prawie niemożliwe. – Warszawa : „Stentor", [2013]. – S. 286-294 : Przedmioty Herberta, czyli jak wyobraźnię rozwijać
Zawiera scenariusz lekcji wraz z wprowadzeniem z wykorzystaniem wierszy Zbigniewa Herberta: *Pudełko zwane wyobraźnią*, *Kamyk*, *Klawesyn*, *Przedmioty*, *Muszla*, *Słoń*, *w szafie*, *Magiel*, *Zegar*, *Krzesła*.

179. Bobiński Witold, Orłowa Krystyna, Synowiec Helena : Jak uczyć języka polskiego w klasie drugiej gimnazjum : przewodnik dla nauczyciela do podręczników *Świat w słowach i obrazach* oraz *Język ojczysty*. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2000. – 126, [1] s. : il. ; 24 cm
Zawiera scenariusze lekcji: Radość życia i wierność wartościom, czyli *O dwu nogach Pana Cogito* Zbigniewa Herberta (S. 38-39) *oraz* Zanim rzucisz kamykiem... (przeczytaj wiersz Zbigniewa Herberta *Kamyk)* (S. 39-40).

180. Bobiński Witold, Orłowa Krystyna, Synowiec Helena : Jak uczyć języka polskiego w klasie trzeciej gimnazjum : przewodnik dla nauczyciela do *podręczników Świat w słowach i obrazach* oraz *Język ojczysty*. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2000. – 143 s. : il. ; 24 cm
Zawiera scenariusze lekcji z wykorzystaniem fragmentu utworu Zbigniewa Herberta *Barbarzyńca w ogrodzie* (S. 26-28).

181. Bonarek, Izolda : Podejrzana cnota. W: Przewodnik po sztuce uczenia literatury / Stanisław Bortnowski. – Warszawa : „Stentor", [2005]. – S. 279-280
Zawiera scenariusz lekcji: Czy pojęcie cnoty znaczy coś dla współczesnego człowieka? (Interpretacja porównawcza *Pieśni o cnocie* Jana Kochanowskiego i wiersza Zbigniewa Herberta *Pan Cogito o cnocie*).

182. Bonarek, Izolda : *Przesłanie Pana Cogito* Zbigniewa Herberta (praca w grupach z wykorzystaniem metody rankingu cytatów). W: Przewodnik po sztuce uczenia literatury / Stanisław Bortnowski. – Warszawa : „Stentor", [2005]. – S. 280
Zawiera scenariusz pracy w grupach na podstawie wiersza Zbigniewa Herberta *Przesłanie Pana Cogito*.

183. Bortnowski, Stanisław : Jak uczyć poezji?. – Warszawa : „Brictius", 1991. – 190 s. ; 20 cm
Zawiera m.in. tekst i zadania do wierszy Zbigniewa Herberta: *Podróż do Krakowa* (S. 95-100*), Nike która się waha* (S. 144-157) oraz *Kamyk* (S. 172-183).

184. Bortnowski, Stanisław : Scenariusze półwariackie, czyli poezja współczesna w szkole. – Warszawa : „Stentor", 2002. – S. 109-116 : Pan Cogito odpowiada na ankietę
Zawiera ankietę na podstawie wiersza Zbigniewa Herberta *Pan Cogito a ruch myśli* do wykorzystanie podczas lekcji wraz z interpretacją utworu.

185. Bortnowski, Stanisław : Przewodnik po sztuce uczenia literatury. – Warszawa : „Stentor", [2005]. – S. 387-389 : Parafrazy i pastisze wierszy (pisanie prozą)
Zawiera zadania do wiersza Zbigniewa Herberta *Pan od przyrody*.

186. Bortnowski, Stanisław : Zdziwienia polonistyczne : czyli o sztuce na lekcjach polskiego. – Warszawa : „Stentor", 2003. – 221, [1] s., [16] s. tabl. kolor. : il. ; 21 cm
Zawiera m.in. scenariusze lekcji do wierszy Zbigniewa Herberta: *Pan od przyrody* (S. 111-114) oraz *Kamyk* – wraz z odniesieniem do prac plastycznych Józefa Marka, wiersza Wisławy Szymborskiej *Rozmowa z kamieniem* i fragmentu *Lalki* Bolesława Prusa (S. 211-215).

187. Bugajska, Teresa : „Był sobie piękny koń z Lascaux" – jak Z. Herbert odczytał malowidła praczłowieka?. W: Czytam świat : przewodnik metodyczny / pod redakcją Alicji Krawczyk. – Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 1999. – S. 56-59
Scenariusz lekcji z wykorzystaniem fragmentu utworu Zbigniewa Herberta *Barbarzyńca w ogrodzie* (fragm. *Lascaux*).

188. Buława Irena, Kubiczek Maria, Stworowa Barbara : Scenariusze lekcji języka polskiego w klasie II gimnazjum. – Godziszka k/Bielska-Białej : „Cerinwest", cop. 2000. – S. 31-32 : Rozmowa z sumieniem (*Głos wewnętrzny* Zbigniewa Herberta)
Zawiera scenariusz lekcji.

189. Chętkowski, Dariusz : „Pamiętajcie o ogrodach..." : kultura, literatura, język : kształcenie w zakresie podstawowym, kształ-

cenie w zakresie rozszerzonym : scenariusze lekcji. Cz. 3. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, cop. 2005. – 271 s. ; 24 cm
Zawiera scenariusze lekcji*:* Kim jest Pan Cogito? Może... ostatnim Mohikaninem? (S. 39-42) – (dotyczy wiersza *Przesłanie Pana Cogito*) oraz Zbigniew Herbert – szlifierz ustalonego kanonu i nowatorski poeta (S. 42-46) (dotyczy wiersza *Dlaczego klasycy*).

190. Drobot Jolanta, Kowalczyk Małgorzata : Droga przez wiersz : interpretacje czytelnicze w szkole. – Warszawa : Instytut Badań Edukacyjnych, cop. 1996. – 127 s. ; 21 cm
Zawiera m.in. teksty i interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta: *Pan od przyrody* (S. 96-101) oraz *17 IX* (S. 102-107) wraz z notatkami przydatnymi przy prowadzeniu lekcji.

191. Dynak Władysław, Kolbuszowski Jacek : Zbigniew Herbert – *Kamyk*. W: Zadania do lektury : dla klas 7-8 szkoły podstawowej / praca zbiorowa pod redakcją Tadeusza Patrzałka i Gertrudy Wichary. – Wydanie 3 zmienione. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1996. – S. 182-183
Zawiera pytania do wiersza Zbigniewa Herberta *Kamyk* przydatne podczas jego analizy na lekcji języka polskiego.

192. Gałczyńska Elżbieta, Jabłoński Romuald : A słowa jak ziarna... : wybór konspektów lekcji języka polskiego w kl. IV-VIII. – Płock : Zakład Wydawniczo-Usługowy Marian Gałczyński, 1995. – 280, [5] s. ; 24 cm
Zawiera 2 scenariusze lekcji na podstawie wiersza Zbigniewa Herberta *Pan od przyrody* (S. 262-265).

193. Harasimowicz, Roman : Zbigniew Herbert – *Pudełko zwane wyobraźnią*. W: Zadania do lektury : dla klas IV-VI / praca zbiorowa pod redakcją Tadeusza Patrzałka i Gertrudy Wichary. – Wydanie 2 popr. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1990. – S. 155-156
Zawiera pytania do wiersza Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią* przydatne podczas jego analizy na lekcji języka polskiego.

194. Horwath Ewa, Majchrzak Joanna : Skarb w słowa zaklęty: scenariusze lekcji dla klasy drugiej gimnazjum. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, cop. 2005. – S. 58-61 : Jak zbudować „miniaturę ojczyzny”? – Zbigniew Herbert *Dom*
Zawiera scenariusz lekcji.

195. Horwath Ewa, Majchrzak Joanna : Świat w słowach i obrazach : scenariusze lekcji dla klasy drugiej gimnazjum. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, cop. 2003. – S. 142-145 : Niewyczerpana wspaniałość świata : o duchowych i rzeczywistych podróżach Pana Cogito : Zbigniew Herbert – *Modlitwa Pana Cogito – podróżnika*
Zawiera scenariusz lekcji.

196. Horwath Ewa, Majchrzak Joanna : Świat w słowach i obrazach : scenariusze lekcji dla klasy trzeciej gimnazjum. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, cop. 2004. – 192 s. : tab. ; 24 cm
Zawiera scenariusze lekcji pt. Kontrola niebiańskiego (?) raju – wyprawa do raju ze Zbigniewem Herbertem (S. 140-142) (dotyczy utworu *Sprawozdanie z raju*) oraz Zagubiona *Dusza Pana Cogito* (rozważania wokół wiersza Zbigniewa Herberta) (S. 143-145).

197. Inglot, Mieczysław : Zbigniew Herbert : *Apollo i Marsjasz*. W: Rozumieć poezję : antologia współczesnych wierszy z zadaniami do lektury (kl. IV lic.) : materiały dla nauczycieli / pod redakcją Gertrudy Wichary. – Wrocław : Instytut Kształcenia Nauczycieli im. Wł. Spasowskiego w Warszawie. Oddział Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, 1984. – S. 26-29
Zawiera tekst wiersza Zbigniewa Herberta *Apollo i Marsjasz* wraz z pytaniami przydatnymi do jego analizy podczas zajęć lekcyjnych.

198. Iwasiewicz, Mirosława : O (nie) zwykłym kamieniu – na podstawie wiersza Z. Herberta *Kamyk*. W: Czytam świat : przewodnik metodyczny / pod redakcją Alicji Krawczyk. – Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 1999. – S. 39-41
Zawiera scenariusz lekcji.

199. Jabłoński, Romuald : *Pudełko zwane wyobraźnią* Zbigniewa Herberta na lekcjach języka polskiego. W: Wiersze poetów XX wieku na lekcjach języka polskiego w szkole podstawowej : przygotowanie do dialogu z poezja w szkole. Cz. 1 / praca zbiorowa pod redakcją Barbary Myrdzik. – Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP. 1998. – S. [121]-128
Zawiera tekst wiersza Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią* wraz z analizą i zadaniami do lekcji.

200. Jarosławska-Malinowska, Bogumiła : Zbigniew Herbert – dwudziestowieczny herold Apollina. W: Język polski – wśród znaków kultury : scenariusze lekcji dla klasy I / Kinga Jankowska [et al. ; red. merytor. Anna Kołat]. – Kielce : „MAC" Edukacja", cop. 2003. – S. 48-50
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem wiersz Zbigniewa Herberta *Do Apollina*.

201. Kiełbowicz, Monika : Rzeczywistość ujęta w formę artystyczną : świat ludzkich przeżyć a język sztuki. W: Język polski - wśród znaków kultury : scenariusze lekcji dla klasy I / Kinga Jankowska [et al. ; red. merytor. Anna Kołat]. – Kielce : „MAC" Edukacja, cop. 2003. – S. 51-52
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem wiersz Zbigniewa Herberta *Apollo i Marsjasz*.

202. Kluz, Grażyna : Sprawozdanie z pracy nad biografią metodą projektu. W: Przewodnik po sztuce uczenia literatury / Stanisław Bortnowski. – Warszawa : „Stentor", [2005]. – S. 332-333
Zawiera scenariusz pracy w grupach dotyczący wiedzy o biografii Zbigniewa Herberta oraz wiersza *Pan od przyrody*.

203. Kołodziejek Joanna, Guzik Agnieszka : Klasa szkolna : przestrzeń działania nauczyciela polonisty. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas", cop. 2013. – 227 s. ; 21 cm
Zawiera scenariusz lekcji: Ja i świat moich emocji (S. 117-120) z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Chciałbym być*.

204. Kubiczek Maria, Stworowa Barbara, Szulc Dorota : Scenariusze lekcji języka polskiego w klasie VI szkoły podstawowej : propozycja metodyczna. – Godziszka k/Bielska-białej : „Cerinwest", cop. 1998. – 235 s. ; 21 cm
Zawiera scenariusz lekcji: Pudełko zwane wyobraźnią, pudełko zwane komputerem (S. 190-191) z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią*.

205. Latawiec, Krystyna : Poezja jako gra znaczeń : (o wierszach Czesława Miłosza i Zbigniewa Herberta). W: Poezja w szkole średniej / pod red. Elżbiety Kram-Mikoś. – Warszawa : Warszawski Dom Wydawniczy ; Kraków : Wydawnictwo Edukacyjne, 1995. – S. 39-[53]
Zawiera teksty wierszy Czesława Miłosza *Obłoki*, *W mojej ojczyźnie* oraz Zbigniewa Herberta *Kamyk* wraz z interpretacjami i zadaniami do lekcji.

206. Ligęza Wojciech, Cyrek Joanna : Przedmioty i współczucie : (o Elegii na odejście pióra atramentu lampy Zbigniewa Herberta. W: Poezja w szkole średniej / pod red. Elżbiety Kram-Mikoś. – Warszawa : Warszawski Dom Wydawniczy ; Kraków : Wydawnictwo Edukacyjne, 1995. – S. 114-133
Zawiera tekst wiersza Zbigniewa Herberta *Elegia na odejście pióra atramentu lampy* wraz z interpretacją i zadaniami do lekcji.

207. Matusiak, Barbara : Lekcje języka polskiego w gimnazjum : scenariusze, rozkład materiału : gimnazjum 2, język polski. – Warszawa : „Stentor", 2005. – 213, [1] s. ; 24 cm
Zawiera scenariusze lekcji: Zajrzyjmy razem ze Zbigniewem Herbertem do *Pudełka zwanego wyobraźnią* (S. 112-114); Czy wolno „wyrzekać się świata"? – *Fragment wazy greckiej* Zbigniewa Herberta (S. 115-117), Czy czytelnikowi potrzebny jest „suchy poemat moralisty"? – *Kołatka* Zbigniewa Herberta (S. 118-119); Cnota nie jest azylem słabych – *Łóżko Spinozy* Zbigniewa Herberta (S. 120-125).

208. Matusiak, Barbara : Lekcje języka polskiego w gimnazjum : scenariusze, rozkład materiału : gimnazjum 3, język polski. – Warszawa : „Stentor", cop. 2001. – 146 s. ; 24 cm
Zawiera scenariusze lekcji: Jakie wartości symbolizuje książka w wierszu Zbigniewa Herberta (S. 15-17) (dotyczy wiersza *Książka*), Dramat na morzu – *Kapitan* Zbigniewa Herberta (S. 73-76).

209. Michalak, Danuta : Kim jest bohater liryczny wiersza *Pan od przyrody* Z. Herberta?. W: o pracy z tekstem lirycznym w szkole podstawowej / praca zbiorowa pod redakcja Danuty Michalak. – Włocławek : Wojewódzki Ośrodek Metodyczny we Włocławku, 1992. – S. 48-53
Zawiera scenariusz lekcji.

210. Młynarczyk, Wiesława : Drama na lekcjach języka polskiego i zajęciach wychowawczych w liceum. – Płock : „Korepetytor", 2001. – 70 s. ; 23 cm
Zawiera scenariusz lekcji: Idealizm czy realizm na podstawie wiersza Zbigniewa Herberta *Tren Fortynbrasa* (S. 48-54).

211. Myrdzik, Barbara : Poezja Zbigniewa Herberta na lekcjach języka polskiego : propozycje metodyczne. – Lublin : Instytut Kształcenia Nauczycieli im. Wł. Spasowskiego. Oddział Doskonalenia Nauczycieli w Lublinie, 1984. – 60 s. ; 20 cm

212. Panorama wierszy podejmujących tematykę postawy i losu człowieka / oprac. Alicja Badowska, Małgorzata Petkov. – Wrocław : „Siedmioróg", 1998. – 142, [1] s. : il., tab. ; 21 cm
Zawiera m.in. teksty wierszy Zbigniewa Herberta: *Od końca, Skrzypce*, *Przedmioty*, *Guzik*, *Dziadek*, *Pan od przyrody*, *Powrót prokonsula*, *Pan Cogito – powrót* wraz z ćwiczeniami do wykorzystania (S. [97]-108).

213. Pardo, Piotr Janusz : Interpretacja wiersza *Nike która się waha* Zbigniewa Herberta. W: Lektury gimnazjalne inaczej : literatura polska XX wieku / Anna Brodowska [et al.]. – Warszawa : Dr Josef Raabe Sp. Wydawnictwo, 2013. – S. 41-53
Zawiera scenariusz lekcji wraz z testami sprawdzającymi na podstawie wiersza.

214. Patrzałek, Tadeusz : Zbigniew Herbert – Wiersze. W: Zadania do lektury : dla klas IV szkoły średniej / praca zbiorowa pod redakcją Tadeusza Patrzałka i Gertrudy Wichary. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1993. – S. 45-55
Zawiera pytania do wierszy Zbigniewa Herberta: *Tren Fortynbrasa*, *Przesłanie Pana Cogito*, *Pan Cogito – powrót*, *Raport z oblężonego miasta* przy-

datne podczas jego analizy na lekcji języka polskiego. Ponadto występują nawiązania do innych utworów poety, tj. *Pan od przyrody*, *Rozważania o sprawie narodu*, *Apollo i Marsjasz*, *Pan Cogito o postawie wyprostowanej* oraz do *Hamleta* Williama Szekspira.

215. Pełzowska, Elżbieta : Integrować!, integrować?, integrować : scenariusze lekcji integrujących język polski z historią, plastyką i muzyką do cyklu podręczników Hanny Dobrowolskiej dla klas 4-6 szkoły podstawowej *Jutro pójdę w świat*. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, cop. 2001. – 143, [1] s. ; 24 cm
Zawiera m.in. scenariusz lekcji z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią* (S. 100-101).

216. Pełzowska, Elżbieta : Uczyć radośnie i twórczo : scenariusze lekcji języka polskiego dla nauczycieli klas IV-VI. – Łódź : Wydawnictwo Literatura, 1999. – 91, [1] strona ; 20 cm
Zawiera m.in. scenariusz lekcji z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią* (S. 82-83).

217. Ponikowska, Halina : Poezja Zbigniewa Herberta. W: Lektury gimnazjalne inaczej : literatura polska XX wieku / Anna Brodowska [et al.]. – Warszawa : Dr Josef Raabe Sp. Wydawnictwo, 2013. – S. 54-65
Zawiera scenariusz lekcji wraz z testami sprawdzającymi na podstawie wierszy Zbigniewa Herberta: *Pan Cogito obserwuje w lustrze swoją twarz*, *Kot*, *Niedźwiedzie*.

218. Przewodnik po tematach olimpiady literatury i języka polskiego / red. Aleksandra Wójtowicz. – Warszawa : Instytut Badań Literackich PAN ; Stowarzyszenie Pro Cultura Litteraria, 2013. – 462 s. ; 21 cm
Zawiera m.in. przykłady tematów olimpiad dotyczących życia i twórczości Zbigniewa Herberta wraz z bibliografią (S. 254-256).

219. Przygoda z nauczaniem – uczeniem się : przewodnik metodyczny dla nauczycieli : klasa 4. Cz. 4 / Małgorzata Jas, Małgorzata Miazga, Grażyna Jarczewska, Marta Łękawska. – Kielce : „MAC" Edukacja, cop. 2001. – 60 s. ; 21 cm

Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią* (S. 19-20).

220. Przykładowe konspekty lekcji z podręcznikiem *Do Itaki* : klasa I, II / Joanna Madej, Joletta Osewska, Kinga Psuj, Izabella Skrzypczyńska. W: Poradnik metodyczny dla nauczyciela : metody, konspekty, ścieżki miedzy przedmiotowe, materiały dydaktyczne / red. Robert Chojnacki. – Kraków : Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak", 2000 – S. [107]-177
Zawiera m.in. scenariusze lekcji z wykorzystaniem utworów Zbigniewa Herberta *Lascaux* (S. 118-119) oraz *Dedal i Ikar* (S. 135-136), *O dwu nogach Pana Cogito* (S. 145-146), *Pan Cogito czyta gazetę* (S. 157-158).

221. Rajca, Waldemar : Porozmawiajmy jak cytat z cytatem : propozycja do nowej matury z języka polskiego : (część pierwsza). – Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 1996. – 64 s. ; 21 cm
Zawiera zestaw maturalny z wykorzystaniem utworu Zbigniewa Herberta *Elegia na odejście pióra, atramentu, lampy* (S. 52-53).

222. Rosińska, Agnieszka : Czarodziejka – Wyobraźnia : Z. Herbert *Pudełko zwane wyobraźnią*. W: Ja i świat : język polski : projekty dydaktyczne dla klasy VI. Cz. 1 / pod redakcją Henryki Kaczorowskiej. – Kielce : Oficyna Wydawnicza „Marka", 2003. – S. 26-27
Zawiera scenariusz lekcji dla klasy 6 z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią*.

223. Rosińska, Agnieszka : Czarodziejka – Wyobraźnia : Z. Herbert Pudełko zwane wyobraźnią. W: Ja i świat : przewodnik do nauczania języka polskiego w klasie 6 / pod redakcją Henryki Kaczorowskiej. – Kielce : Oficyna Wydawnicza „Marka", 2003. – s. 43-46
Zawiera scenariusz lekcji dla klasy 6 z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią*.

224. Rowińska, Anna Izabella : Scenariusze niebanalne : 100 lekcji języka polskiego. – Warszawa : „Agmen", cop. 1999. – 255, [1] ; 24 cm

Zawiera scenariusz lekcji: „Książka to najlepsza żywność, jaką spotkałem w ludzkiej podróży" (M. Montaigne) – o roli książki w życiu wybranych bohaterów literackich (S. 232-[234]) z wykorzystaniem utworu Zbigniewa Herberta *Książka*.

225. Scenariusze lekcji języka polskiego : klasa IV szkoły średniej / zebrała i przysposobiła do druku Barbara Stworowa ; [oprac. Anna Bojanowicz-Pollak et al.]. – Goleszów : „Innowacje", [1995]. – 379, [1] ; 21 cm
Zawiera scenariusze lekcji z wykorzystaniem utworów Zbigniewa Herberta: *Przesłuchanie anioła* (S. 76-78), *Tren Fortynbrasa* (S. 234-239), *Apollo i Marsjasz* (S. 245-249), *Pan Cogito a pop* (S. 245-249), *Dlaczego klascy* (S. 250-252), *Przesłanie Pana Cogito* (S.252-255 i 256-261), *Nike która się waha* (S. 252-255), *Pan od przyrody* (S. 252-255), *U wrót doliny* (S. 252-255), *Pięciu* (S. 252-255) oraz listu otwartego Zbigniewa Herberta do Dżochara Dudajewa (S. 256-261).

226. Spotkania z poezją w klasach IV-VIII : utwory poetyckie spoza podręcznika przewidziane programem. Część 2 (dla klas VII-VIII) / wybór i oprac. Elżbieta Doroszkiewicz, Maria Furtak, Krystyna Staniszewska. – Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne, 1992. – 110 s. ; 21 cm
Zawiera m.in. rozdział poświecony Zbigniewowi Herbertowi, w którym znajduje się krótka biografia poety oraz scenariusze lekcji z wykorzystaniem wierszy *Pudełko zwane wyobraźnią* i *Pan Cogito a ruch myśli* (S. 78-81).

227. Stworowa Barbara, Maria Orlicka : Scenariusze lekcji języka polskiego : klasa I szkoły średniej. – Wydanie 3. – Goleszów : „Innowacje", 1995. – 192, [1] ; 21 cm
Zawiera scenariusz lekcji: Odpowiadamy na zasadnicze pytania z mitów (S. 20-22) wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Nike która się waha*.

228. W rodzinnej Europie : scenariusze lekcji : 3 klasa gimnazjum / Joanna Madej [et al.]. – Kraków : Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak", 2001. – S. 49-50 : Z. Herbert, *17 IX*
Zawiera scenariusz lekcji: Czy przebaczyć znaczy zapomnieć? (z wykorzystaniem wiersza Z. Herberta *17 IX*)

229. Wichara, Gertruda : Zbigniew Herbert: *Nike, która się waha*. W: Rozumieć poezję : antologia współczesnych wierszy z za-

daniami do lektury (kl. IV lic.) : materiały dla nauczycieli / pod redakcją Gertrudy Wichary. – Wrocław : Instytut Kształcenia Nauczycieli im. Wł. Spasowskiego w Warszawie, Oddział Doskonalenia nauczycieli we Wrocławiu, 1984. – S. 31-32
Zawiera tekst wiersza Zbigniewa Herberta *Nike która się waha* wraz z pytaniami przydatnymi do jego analizy podczas zajęć lekcyjnych.

230. Wiktorowska, Alicja : Rozmawiamy o cierpieniu : Zbigniew Herbert, *O cierpieniu*. W: Czytam świat : przewodnik metodyczny : klasa I - semestr II / praca zbiorowa pod red. Alicji Krawczyk. – Kielce : Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, 2000. – S. 119-123
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzytsaniem wiersza Zbigniewa Herberta *O cierpieniu*.

231. Z Panem Cogito : scenariusze lekcji : 2 klasa gimnazjum / Joanna Madej [et al.]. – Kraków : Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak", 2002. – 167, [1] s. : il. ; 30 cm
Zawiera m.in. scenariusze lekcji z wykorzystaniem utworów Zbigniewa Herberta *Podróż* (S. 5-6), *O dwu nogach Pana Cogito* (s. 7), *Pan Cogito czyta gazetę* (S. 28-29), *Modlitwa Pana Cogito – podróżnika* (S. 41-42), *Historia Minotaura* (S. 106) oraz *Przesłanie Pana Cogito* (S. 113-114).

232. Z XX i XXI wieku : scenariusze lekcji : 1 klasa gimnazjum / Joanna Madej [et al.]. – Kraków : Społeczny Instytut Wydawniczy „Znak", 2002. – 192 s. : il. ; 30 cm
Zawiera m.in. scenariusze lekcji z wykorzystaniem utworów Zbigniewa Herberta *Lascaux* (S. 2) oraz *Dedal i Ikar* (S. 108).

233. Zawisza, Marta : Ćwiczenia związane z wierszem Zbigniewa Herberta *Kamyk*. W: Przewodnik po sztuce uczenia literatury / Stanisław Bortnowski. – Warszawa : „Stentor", [2005]. – S. 278
Zawiera scenariusz lekcji: „Co ukrywa przed światem kamień?" na podstawie wiersz Zbigniewa Herberta *Kamyk*.

234. Zawisza-Chlebowska, Teresa : Jutro pójdę w świat : przewodnik dla nauczyciela : Przedmiotowy System Oceniania, sprawdziany : do podręcznika i zeszytu ćwiczeń dla klasy szó-

stej szkoły podstawowej. – Wyd. 3 zmienione. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, cop. 2000. – 223, [1] s. ; 21 cm
Zawiera 2 scenariusze w wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią* (S. 108-110).

235. Zeler, Bogdan : Zrozumieć poezję współczesną. – [Wyd. 2]. – Katowice : „Książnica", 1997. – 158, [2] s. ; 20 cm
Zawiera m.in. interpretację wraz z pytaniami do lekcji wiersza Zbigniewa Herbert *Książka* (S. 78-[83]) oraz krótką notkę biograficzną o autorze (S. 152).

Wydawnictwa ciągłe

236. Baran, Joanna : O szkolnych zmaganiach z toposem „duszyczki". W: Polonistyka. – 2001, nr 9, s. 546-548
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem Zbigniewa Herberta *Dusza Pana Cogito*.

237. Bednarkowa, Wiga : Na początek... : trzy wywiady z panią od polskiego : rozmowa trzecia: „O wielkim krawiectwie". W: Język Polski w Szkole dla Klas 4-6. – R. 1, nr 4 1999/2000, s. 72-87
Zawiera scenariusz zajęć grupowych – Spotkanie Wielkich Postaci Świata Kultury. Ujęto wypowiedzi – fragmenty utworów m.in. poetów: Haliny Poświatowskiej *kto potrafi...*, *mam ręce, stopy i całą resztę...*, *mówili o oczach...*, *w przestrzeń, w czas...*, *jeśli nie będę umierać...*, *ciekawy jest przylądek...*, *zawsze kiedy chcę żyć...*, *jeszcze nie wspominałam o miłości...*, *nie ma żadnej przestrzeni...*, *ta miłość jest skazańcem...*, *chwyciłam miłość aby...*, *minąłeś, minęła...*, *świat umarłych...*, *jest różnica pomiędzy...*, *słowami skarżę się...*; Jana Twardowskiego *Przedmowa*, *Trzeba*, *Świat*, *Śpieszmy się kochać*, *Skrupuły pustelnika*, *Żal*, *Wieczność*, *Który*; Wisławy Szymborskiej *Miłość szczęśliwa*, *Zakochani*, *Niebo*, *Atlantyda*, *Wielkie to szczęście*; Zbigniewa Herberta *Do rzeki*, *Raport z oblężonego miasta*, *Dusza Pana Cogito*; Jana Kochanowskiego *Tren XIX albo Sen*, *Tren VIII*; Adama Mickiewicza *Niepewność*, *Dziady cz. III*, *Oda do młodości*; Bolesława Leśmiana *Urszula Kochanowska*.

238. Bortnowski, Stanisław : Moralne i polityczne gry z wierszami Zbigniewa Herberta. W: Język Polski w Szkole Średniej. – R. 11, z. 1 (1996/97), s. 41-55
Zawiera m.in. interpretację i zadania do lekcji z wykorzystaniem wierszy Zbigniewa Herberta *Pan Cogito – powrót* i *Powrót prokonsula*.

239. Bortnowski, Stanisław : Przedmioty Herberta, czyli jak rozwijać wyobraźnię. W: Polski w Praktyce. – 2009, nr 2, s. 34-41.
Zawiera interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta: *Skrzypce*, *Guzik*, *Klawesyn*, *Przedmioty*, *Muszka*, *Słoń*, *w szafie*, *Magiel*, *Zegar*, *Krzesła*, *Kamyk*, *Pudełko zwane wyobraźnią* wraz ze scenariuszem lekcji.

240. Bugajska, Teresa : „Był, sobie piękny koń z Lascaux" – jak Z. Herbert odczytał malowidła praczłowieka?. W: Język Polski w Szkole, Gimnazjum. – R. 1, nr 2 (1999/2000) s. 24-26
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem utworu Zbigniewa Herberta *Lascaux*.

241. Cholewa, Anna : *Pudełko zwane wyobraźnią* : scenariusz lekcji dla klasy V. W: Między Nami Polonistami. – Nr 9 (2007), s. 26, 31
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią*.

242. Chrząstowska, Bożena : Herbert w liceum – dzisiaj. W: Polonistyka. – 2007, nr 4, s. 42-44
Zawiera refleksje nad koniecznością i sposobami realizowania w praktyce szkolnej tematów opartych na poezji Zbigniewa Herberta.

243. Czerwińska, Ewa : Czego mogą się nauczyć od siebie poeta i filozof? : lekcja o Marku Aureliuszu. W: Zeszyty Szkolne. – 2003, nr 3, s. 84-93
Zawiera powtórzenie wiadomości na temat filozofii stoickiej, przybliżenie postaci Marka Aureliusza i Henryka Elzenberga w kontekście wiersza Zbigniewa Herberta *Do Marka Aurelego*.

244. Figlus, Anna : Poemat moralisty : monodram oparty na tekstach Zbigniewa Herberta. W: Wychowawca. – 2015, nr 6, s. 32-33
Zawiera monogram oparty na twórczości Zbigniewa Herberta.

245. Gierszal, Krzysztof : Jak motywować uczniów na lekcjach języka polskiego? : od teorii do praktyki. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 8. nr 3 (2006/2007), s. 7-19
Propozycja kilku niezbędnych działań, które powinien podjąć nauczyciel, aby wyzwolić w uczniach potrzebę uczenia się, stanowiącą podstawę właściwej motywacji na podstawie utworu Zbigniewa Herberta *Pan Cogito obserwuje w lustrze swoją twarz*.

246. Hantke, Teresa : Jak przybliżyć poezję współczesną uczniowi klasy VIII?. W: Język Polski w Szkole : dla klas IV-VIII. – R. 37, z. 4 (1991/1992), s. 62-73

Zawiera m.in. scenariusz do lekcji z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Pan Cogito a ruch myśli*.

247. Jachimczak, Barbara Wanda : Pan od poezji : scenariusz słowno-muzyczny poświęcony Zbigniewowi Herbertowi (29 XI 1924 – 28 VII 1998). W: Biblioteka w Szkole. – 2008, nr 4, s. 28-30
Zawiera scenariusz przedstawienia upamiętniający Zbigniewa Herberta.

248. Jachimczak, Barbara Wanda : Panie, dziękuję Ci... : scenariusz poświęcony Zbigniewowi Herbertowi : przeznaczony dla uczniów gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej. W: Biblioteka w Szkole. – 2014, nr 11, s. 30-32.
Zawiera scenariusz przedstawienia upamiętniający Zbigniewa Herberta.

249. Janowska Ilona, Niżnikowska Jolanta : Czy przebaczyć znaczy zapomnieć? : scenariusz lekcji historyczno-polonistycznej dla klasy trzeciej gimnazjum. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 8, nr 1 (2006/2007), s. 89-101
Zawiera scenariusz lekcji związany jest z wydarzeniami 17 września 1939 roku, w którym został wykorzystany wiersz Zbigniewa Herberta *17 IX*.

250. Jas, Małgorzata : „O wyobraźni w sposób zwykły i niezwykły..." – propozycja lekcji w klasie VI. W: Język Polski w Szkole dla Klas IV-VI. – R. 1, nr 3 (1999/2000), s. 37-43
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią*.

251. Jedliczko-Malik, Marta : „Módlmy się... (abyśmy byli lżejsi od powietrza)" : motyw ikaryjski w poezji Zbigniewa Herberta : scenariusz lekcji dla klas ponadgimnazjalnych. W: Zeszyty Szkolne. – 2007, nr 4, s. 60-64
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Dedal i Ikar*.

252. Kamińska, Urszula : Dylematy emigrantów – na podstawie wybranych wierszy Zbigniewa Herberta. W: Drama. – 2002/2003, z. 43, s. 14-16

Zawiera scenariusz dwugodzinnych lekcji języka polskiego w klasie maturalnej z wykorzystaniem metody dramy na podstawie twórczości Zbigniewa Herberta.

253. Kastelik-Herbuś, Agnieszka : Jak oswoić dla uczniów poezję™ współczesną?. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 8, nr 2 (2006/2007), s. [28]-34
Zawiera dwa konspekty lekcji języka polskiego przedstawiające działania ułatwiające interpretację przez uczniów wierszy: o co apeluje poeta współczesny? Miron Białoszewski [*Ja stróż latarnik nadaję z mrówkowca*] oraz Głos poety o współczesnej (pop) kulturze. Zbigniew Herbert*, Pan Cogito a pop*.

254. Kołosińska, Monika : Sacrum i dzieło – lekcja z obrazem. W: Polonistyka. – 2001, nr 9, s. 554-557
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem obrazu Piero della Francesca *Narodzenie Chrystusa* oraz eseju Zbigniewa Herberta ze zbioru *Barbarzyńca w ogrodzie*.

255. Korulska, Ewa : Lekcja z Panem Cogito. W: Nowa Polszczyzna. – 1998, nr 5, s. 29-35
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Przesłanie Pana Cogito* wraz z kartą pracy dla uczniów.

256. Kubaszewska, Ewa : Na ratunek biogramom zgodnie z potrzebami uczniów. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. XVIII, nr 2 (2016/2017), s. 80-86
Dotyczy zastosowania biogramu w szkole na przykładzie biografii Zbigniewa Herberta.

257. Kuczyńska, Katarzyna : Ósmoklasiści na tropach pradziadka (*Pan od przyrody* Zbigniewa Herberta). W: Polonistyka. – 1996, nr 2, s. 104-107
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Pan od przyrody*.

258. Kuczyńska-Koschany, Katarzyna : Przeciw „tryumfowi antropomorficznej bestii" : (prywatnie o ,,prywatnej mitologii'' Zbigniewa Herberta). W: Polonistyka. – 2001, nr 9, s. 531-536
Dotyczy poetyki mitu oraz zawiera propozycję włączenia utworu Z. Herberta *Król mrówek. Prywatna mitologia* do kanonu lektur dla liceum.

259. Kujaszewska, Ewa : Sztuka czy rzemiosło? : wokół eseju Zbigniewa Herberta. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 14, nr 3 (2012/2013), s. 90-98
Zawiera wskazówki metodyczne do lekcji o twórczości Zbigniewa Herberta.

260. Kurowska, Eliza M. : Wywiady liryczne. W: Polonistyka. – 1999, nr 4, s. 253-254
Zawiera analizy wierszy Zbigniewa Herberta w formie wywiadu lirycznego do wykorzystania na lekcji języka polskiego.

261. Lichański, Jakub Z : Współczesność a tradycja : Maciej Kazimierz Sarbiewski, Leopold Staff, Zbigniew Herbert, czyli dyskusja ze stoicyzmem. W: Przegląd Humanistyczny. – 2008, nr 4, s. 1-15
Zawiera analizę porównawczą wierszy: Macieja Kazimierza Sarbiewskiego *Ad Marcum Silicernium*, Leopolda Staffa *Marek Aurelisz mówi* oraz Zbigniewa Herberta *Do Marka Aurelego*.

262. Lysko, Bożena : Jak teksty „rozmawiają z tekstami". W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 8, nr 4 (2006/2007), 56-63
Propozycja cyklu lekcji mających na celu uświadomienie uczniom procesu literackiego, który byłby postrzegany tak, że związek tekstów np. poetyckich ze wcześniejszymi tekstami nie odbywa się w kategorii wpływu, lecz dialogu kulturowego. Podczas lekcji wykorzystywana jest wiersz *Męka* Leopolda Staffa i *Domysły na temat Barabasza* Zbigniewa Herberta.

263. Łukasik-Gębska, Sylwia : Heureza metodą mądrych pytań. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 11, nr 4 (2009/2010), s. 95-102
Zawiera propozycję pracy z wierszem Zbigniewa Herberta *Ścieżka* na lekcji języka polskiego.

264. Machulska Halina, Pruszkowska Alicja : Ulubiony nauczyciel we wspomnieniach ucznia (na podst. wiersza *Pan od przyrody* Z. Herberta). W: Drama. – 1996, z. 18, s. 20-21.
Zawiera scenariusz lekcji.

265. Marczuk, Anna : „Zapisuję czterem żywiołom to, co miałem na niedługie władanie" – praca z biografią twórcy na przykła-

dzie sylwetki Zbigniewa Herberta. W: Język Polski w Szkole Średniej. - R. 14, nr 1 1999/2000, s. 21-31

266. Mikoś, Elżbieta : O języku wyrażania rzeczywistości : (na podstawie *Ornamentatorów* Zbigniewa Herberta). W: Nowa Polszczyzna. – 2003, nr 3, s. 17-23
Zawiera scenariusz lekcji dla IV klasy liceum.

267. Morawska, Iwona : Uczeń, który rośnie z Herbertem nie tylko w „Roku Herberta". W: Język Polski w Liceum. – R. 23, nr 3 (2008/2009), s. 84-97
Zawiera 2 scenariusze lekcji dotyczące życia i twórczości Zbigniewa Herberta oraz wierszy *Pudełko zwane wyobraźnią* i *Historia Minotaura*.

268. Nocoń, Halina : Co może wyczarować wyobraźnia? : scenariusz lekcji w klasie VI. W: Język Polski w Szkole : dla Klas IV-VIII. – R. 44, z. 3 (1998/1999), s. 51-53
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią*.

269. Pawłowicz, Halina : Zbigniew Herbert na lekcjach języka polskiego w kl. VIII. W: Język Polski w Szkole : dla klas IV-VIII. – R. 33, z. 3 (1987/88), s. 345-350
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Pan od przyrody*.

270. Roszczynialska, Magdalena : Podróż do źródeł znaku : o czytaniu poezji współczesnej. W: Nowa Polszczyzna. – 1998, nr 2, s. 33-40
Zawiera scenariusz cyklu lekcji dla klasy I szkoły średniej poświeconych analizie różnych tekstów kultury, m.in. wiersza Zbigniewa Herberta *Wit Stwosz: Uśnięcie NMP*.

271. Rutkowski, Rafał : Pan Cogito odwiedza brudne przedmieścia : scenariusz lekcji dla klas gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W: Zeszyty Szkolne. – 2004, nr 3, s. 98-103
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Domy przedmieścia*.

272. Rzęsikowski, Stanisław : Jeszcze o utworach poetyckich w klasie VI. W: Język Polski w Szkole : dla klas IV-VIII. – R.29, z. 4 (1983/84), s. 52-63
Zawiera m.in. scenariusz lekcji z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią*.

273. Simonjetz, Monika : „Najlepsze życzenia z głębi mego kamiennego serca" : scenariusz lekcji w szkole podstawowej. W: Polonistyka. – 2015, nr 6, s. 36-39
Zawiera 2 scenariusze lekcji z wykorzystaniem wiersza Zbigniewa Herberta *Kamyk*.

274. Stasiak, Izabela : Zagadka przedmiotu. W: Polonistyka. – 2007, nr 4, s. 37-41
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem utworów: Zbigniew Herberta *Stołek* i Mirona Białoszewskiego *Podłogo, błogosław!*.

275. Szukalska, Aldona : Doskonała niedoskonałość. W: Polonistyka. – 2017, nr 6, s. 48-51
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem utworów: Zbigniewa Herberta *Kamyk*, Wisławy Szymborskiej *Rozmowa z kamieniem* oraz Bronki Nowickiej *Poduszka do igieł*, *Bryła gliny*, *Popiół*.

276. Szymik, Eugeniusz : Propozycje opracowania wybranych mitów na lekcjach języka polskiego. W: Język Polski w Szkole Średniej. – R.13, z. 4 (1998/99), s. 23-35.
Zawiera m.in. scenariusz lekcji z analizą porównawcza wierszy: Zbigniewa Herberta *Nike która się waha* i Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej *Nike*.

277. Trojak, Marianna : Czy „Kamyk jest stworzeniem doskonałym"? : ze Zbigniewem Herbertem przyglądamy się naturze. W: Biblioterapeuta. – 2004, nr 2, s. 14-16
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem wierszy Zbigniewa Herberta *Kamyk* i Wisławy Szymborskiej *Cebula*.

278. Wiecińska-Biernacka, Anna : Kamyk i Cebula czyli w Sieci liryki. W: Język Polski w Liceum. – R. 23, nr 4 (2008/2009), s. 56-62
Zawiera scenariusz lekcji z wykorzystaniem wierszy: Zbigniewa Herberta *Kamyk* oraz Wisławy Szymborskiej *Cebula*.

279. Wójcik, Izabela : Lekcja języka polskiego z wykorzystaniem metod aktywizujących w klasie VI szkoły podstawowej. W: Grupa i Zabawa. – 1996, nr 2, s. 11-14.
Zawiera scenariusz lekcji dotyczący roli wyobraźni w wierszu Zbigniewa Herberta *Pudełko zwane wyobraźnią*.

280. Wykurz, Urszula : Magia metafory : o poezji na lekcjach języka polskiego. W: Język Polski w Szkole Gimnazjum. – R. 16, nr 4 (2014/2015), s. 52-70
Dotyczy twórczości Kazimierza Wierzyńskiego, Juliana Tuwima, Zbigniewa Herberta, Marii Jasnorzewskiej-Pawlikowskiej, Czesława Miłosza do wykorzystania na lekcjach języka polskiego.

281. Wykurz, Urszula : Myśliciel w meloniku : Zbigniew Herbert, Pan Cogito. W: Język Polski w Gimnazjum. – R. 19, nr 1 (2017/2018), s. 87-99
Zawiera zadania i karty pracy dla uczniów gimnazjum dotyczące wierszy Zbigniewa Herberta: *Pan Cogito a ruch myśli*, *Pan Cogito a pop*, *Pan Cogito czyta gazetę*.

282. Zaborowska, Barbara : Na czym polega „doskonałość kamienia”? : scenariusz lekcji języka polskiego dla klasy II gimnazjum : (na podstawie wiersza Zbigniewa Herberta *Kamyk*). W: Wszystko dla Szkoły. – 2002, nr 1, s. 15
Zawiera scenariusz lekcji.